

ERDÉLYI

UNGARIA

T. „Dunaposta”
Postafiók 151.

Tp.
BUDAPEST

Főszerkesztő:
dr Paál Árpád

KERESZTÉNY MAGYAR POLITIKAI NAPILAP
IV. évfolyam, 141 (1009) szám. * Csütörtök, 1935 július 18

Főmunkatárs:
dr Gyárfás Elemér

Angol-francia-olasz diplomáciai tárgyalás az olasz-abesszin kérdés elintézésére

Mussolini gunyolódik a Népszövetséggel A háborus előkészületek láza mindenütt

Londonból jelentik: A „Star” című lap jelentése szerint az angol kormány Laval francia miniszterelnök és külügyminiszter útján külön értekezletet kívánt összehívni az olasz-abesszin ügyben. Az angol javaslat az volt, hogy Anglia, Franciaország és Olaszország képviselői gyűljenek össze, s állapodjanak meg az Abessziniára vonatkozó nagyhatalmi érdekek új rendezésében. Az értekezlet helye Párizs lett volna, s az értekezlet megállapodásai alapján készült volna javaslat arra, hogy a Népszövetség hogyan intézze el az abesszin kérdést.

Laval az angol indítványra eddig még kitérően válaszolt. Az angol-francia-olasz értekezlet összehívása egyúttal azt is jelentené, hogy a nyilvánosság állandóan érdeklődne az értekezlet külsőségein keresztül a tárgyalás menete és változatai iránt. A nyilvánosság ilyen szemellettára Laval nem tartja alkalmasnak és célravezetőnek a kérdés tárgyalását. Helyesebbnek tartja, hogy a genfi népszövetségi tanácsülésre csak az irodájuk mögötti diplomáciai módszerekkel készítsék elő az abesszin kérdés elintézését.

Formulakészítés, hogy Abessziniát hogyan helyezték a Népszövetségen kívül.

Genfből jelentik: Még mindig nem tisztázódott, vajon július 25-re, vagy augusztus 25-re hívják-e össze az abesszin ügyben a Népszövetség tanácsülését. A májusi határozat szerint július a határidő arra, hogy a Népszövetség irodája a békéltető bizottság tárgyalásai eredményeiről jelentést tegyen. Viszont eddig az ideig a Népszövetség kellően előkészíteni az ügyet nem tudja. A kellő előkészítést azt értik, hogy se az Abessziniá mögött érdekelt Anglia, se Olaszország meg ne sértődjék. Legújabb elintézési formula az, hogy Abessziniá panaszával szemben Olaszország ellenpanasz-szal éljen, melyben a rabszolgaságra és egyéb közéleti bizonytalanságokra, valamint a határok örökös fenyegetett voltára utalva, Abessziniának a népszövetségi tagságra való méltatlanságát vitassa. Ezt az ellenpanaszt a Népszövetség előkészítő bizottsága azzal a javaslattal terjesztené elő a tanácsülésnek, hogy a Népszövetség rendeljen el vizsgálatot. Ha Abessziniá képviselője ehhez hozzájárul, úgy az ő állami függetlensége respektálásával, de az olasz és más államok kiküldötteinek a felügyelete alatt menne végbe a vizsgálat.

Viszont ha Abessziniá az olasz ellenpanasz ügyében a vizsgálatot ellenzi, az esetben az ügyet a Népszövetség a maga hatásköréből kivontnak tekintti, s a vizsály kérdését a két félre tartozónak minősíti. Ez esetben Olaszország mintegy a Népszövetség részéről is szabad kezet kapna, hogy maga vegye a vizsály ügyét elintézés alá.

A kisantant és más kisebb államok részéről az ilyen elintézési módot a nagyhatalmak túltengésének tekintik, s a Népszövetség félretételének. Súlyos precedens volna ez arra, hogy kis államoktól a Népszövetség a tagsági jogot és a nemzetközi védelmet is megvonhatja ha ezt a nagyhatalmak érdeke kívánja. A kisebb hatalmak Genfben levő képviselői tehát a szóban levő formulát élesen ellenzik.

A Népszövetség új székháza üres templom lesz, — mondja Mussolini.

Rómából jelentik: Mussolini lapja, a *Popolo d'Italia* cikket közöl Olaszország és a Népszövetség viszonyáról. A cikk stílusa után arra következtetnek, hogy Mussolini írta. Elmondja, hogy a Népszövetség genfi új székháza ebben az évben feépül, s a világ minden tájáról való adományok és hozzájárulások jövedelméből díszes palotaként fog hivalkodni.

— Az új esztendőben — írja tovább Mussolini — a Népszövetség elfoglalja az új székházát. De mit visz bele a világ adakozásai ellenértékéért? Átviszi a régi iszlama után a tagdíjakkal adós, vagy folyton késedelmességek tagokat, akik között a rabszolgakereskedők is vannak. Meglehet ugyan, hogy talán addig megváltozik a Népszövetség szelleme, de az is lehet, hogy a Népszövetség mint hullá vonul be az új székházba. Így ez az új székház nem is lesz egyéb, mint üres templom, melyben még bálványok sincsenek. Ebbe az üres templomba koronként összegyűjtik a népeket, de csak azért, hogy abban a fiatal népek maguk meg nem értéséről hallják szólnokolni az elvénhdet népeket.

Elindult az olaszok nagy anyahajója egy repülőgéptáborral Keletafrikába

Egyéb hadikészülődések Abessziniában, Csehszlovákiában és Egyiptomban

Rómából jelentik: A *Miraglia* repülőgépanyahajó 24 repülőgéppel és 80 pilótával Nápolyból Kelet-Afrikába indult. Készülődik ezenkívül még hat nagy gőzhajó katonákkal és hadifelszerelésekkel. Calabriában folyik a Sila-hadosereg mozgósítása. Tíz hadosztály

közül öt sorkatonaság, öt pedig fasiszta milícia. Rómából jelentik: A „Gazeta del Popolo” írja, hogy az olasz Szomáli-föld határán Abessziniá négyszázezer modernül felszerelt harcost összpontosított.

(Tudósításunk folytatása a 3-ik oldalon.)

Népegyetem Valeniben

A délkeleti Kárpátoknak a régi királyság felé lejtő oldalán, a Teleajen folyó völgyében, festői tájú környezetben fekszik Valeni község, mely immár 28 éve fontos és mind nevezetesebb helye lett az országnak. Ebben a svájci hangulatú faluvároskában gyűl össze évenként a nyári hónapokban Iorga Miklós népegyeteme. Összegyűlt már 28 év óta. A világháború nagy metsző vonala se okozott nagyobb szünetet a népegyetem működésében. Mindössze az a változás történt, hogy a metszővonal utáni időkben még jelentősebb lett a népegyetem működése.

A világháború után nemcsak a régi királyság érdeklődői keresték föl a népegyetemet, hanem az új tartományok minden vidékéről lódtultak oda. És nemcsak a román értelmiség tagjai, de magyar, német és más nemzetiségű tanulmánygyökö is gyülekeztek, hogy új helyzetük számára szellemi tájékozódást szerezzenek. Nem a politikán keresztül kívántak fölvilágosodni ez új helyzetről, hanem a kultúrán keresztül. És ami tájékozódást kaptak, az vonzó volt, s a további esztendőkre is hívogató hatású maradt. A valeni népegyetemen mind több az olyan látogató, aki a nemzetiségekhez tartozik.

Most hétfőn ez a népegyetem újból megnyitotta előadásait. Sok előadója van. Románia hírneves tudósa és erkölcsbírói rangu nagy embere, Iorga Miklós áll az élükön. Az ő egyéniségének a kisugárzása ez az intézmény, melyet nem államsegélyek tartanak el, s nem hivatalos támogatások tesznek folyton nagyobb összetartással és vonzással, hanem a Iorga apostolkodása. Az előadók se kapnak tiszteletdíjakat, csak egy kézszoritást s azt a jó érzést, hogy Iorgával együtt dolgozhattak.

Az előadók között van állandóan a mi Bitay Árpádunk is, aki évek óta ismételtel igen rokonszenves szerepléssel ismertet olyan kérdéseket, melyek igazán a népek közötti művelődési érintkezések vonalába tartoznak. Félreértéseket küszöböl ki és rossz megvilágításokat igazít helyre. Az elmúlt években irodalmi és történelmi korszakokat tárt föl a magyar múltból, de nem valami hosszadalmas módszerességgel és elszélesedő tárgyalással, hanem jellemző részletekkel, színes kiemelésekkel, amelyeknek azonban mind tudományos igazság volt mindig a festő anyaga és szerzője.

Az idén is érdekes a Bitay előadási sorozata. Ime a tételek, amelyekről beszél: 1. A II. Rákóczi Ferenc fejedelem (1676—1735) élettörténete, különös tekintettel a románokkal való összeköttetéseire. 2. Báróczi Sándor egykori m. kir. testőr (1735—1809) életrajza, s az ő testőrtársaival együtt alapított franciás iskola szerepe a magyar irodalomtörténetben. Báróczi erdélyi születésű ember volt, aki iskoláit Enyeden végezte, majd előbb az erdélyi kancelláriánál volt kezdő hivatalnok, s onnan jutott be megyéje ajánlatára a Mária Terézia testőrségébe. 3. Képek, eszmék, tények és alakok a középkori magyar irodalomból. 4. Egy 1525-beli magyar kódexből a román nép akkori temetési szokásának leírása. 5. Morus Tamás angol lordkancellár (1478—1735) élettörténete, s a törökök Dunavölgyi előhaladásáról szóló egyik művének ismertetése, mely az akkori Muntánia és Magyarország állapotairól is beszél. 6. Csiky István székely szerzetes (1571—1630) élettörténete, aki atyai gondozásba fogadta a

ratás.

Értesítések

Adás-vétel

Használt
előfélé butorok és
y üstház üsttel el-
5. Oradea, Strada
rel Vlaicu No. 31.

Kisebb szőlő
zzal, gyümölcsösse
terméssel együtt
Oradea, Strada
ratianu No. 27.

Alkalmazás

Intelligens nő
házmesternői állás
eres. Vidékre is el-
egy. Oradea, Strada
ratianu No. 50.

Asztalos tanuló
fizetéssel felvétetik.
r. Hasdeu 11.

Egy ügyes fiu
tanulónak felvétetik
ó Lajos fűszerüzlet-
en. Str. Tace Jonescu.

Jól főző mindenest
eresek. Parcoul Car-
nen Sylva No. 20.

Vasalónő
llandó munkára és
muloleány felvétetik.
Mercur” festő, Oradea,
Calea Victoriei 1.

Házvezetőnőnek.
enne helyben vagy
vidéken özv. Burikát,
Oradea, Piata Mihail
Viteazul 6. szám laci-
konyha.

Kifutót
velvesz Andras Gust-
áv, Oradea, Strada
Pasteur No. 53.

Házvezetőnő
keres. Plébania, Foent-
jud. Sălaj. Ajánlatok
az illetékes plébanos
ajánlólevelével kére-
mek küldeni fenti címre

Idősebb nő
takarításért lakást ke-
res, esetleg bármilyen
állást vállal. Moszkere-
éseket a kiadó tovább-
bit.

Carol II, No. 4.

bánsági Bui... s ennek a tanítási-gondoskodott. Ez a Buitul György... volt az első román, aki tanulmányát Romániában végezte. 7. Egy XVII. századbeli svéd tudós véleménye a magyar és román nyelvről. Az ő 1671-beli könyvéből egy román szövegű „Miatyánk” nyelvezeti ismertetése. 8. Uj adatok a Horia-féle forradalomról Kazinczy Ferenc magyar író leveleiből, s VI. Pius pápa egyik leiratából.

Az előadásoknak csak ez a címenként való felsorolása is kellő következtetést enged, hogy mennyi oldalról és mennyi tudós fölkészültség-

gel áll ki Bitay a népegyetem közönsége előtti szereplésre. Ez a tudós munka bizonyára nem fog üdvös hatások nélkül maradni. Együttal az egész népegyetem működése alkalmas arra, hogy elgondolkoztasson. Ahogyan ez intézményben nyarankint az ország népei között való felvilágosodásra jó munkát fejtenek ki, úgy kellene ezt az év többi hónapjaira is állandósítani. Sok elvlasztó félreértést ki lehetne így küszöbölni az egymásra utalt népek tudomásából. Sok kényes kérdést tisztábban és kiengesztelőbben tudnánk látni, mint ahogyan ma látunk.

A szlovák lapok cáfolják HLINKA prelátus kormányba lépését

A szlovák néppárt a horvátok politikáját akarja követni

Pozsonyból jelentik: Tegnap jelentették, hogy egyes lapok a csehszlovák kormány átszervezéséről hoztak híreket, s hogy ez az átszervezés őszre várható. Azt is erős valószínűségként tárgyalták, hogy az új kormányba a szlovák nép vezére, Hlinka prelátus is belép, ami a cseh és szlovák nép végleges kibékülését fogja jelenteni.

Ezeket a prágai híreket a szerdán megjelenő szlovák lapok hevesen cáfolják. Azt

mondják, hogy a szlovákoknak semmi okuk sincs a Malypetr miniszterelnök politikájára támogatására. Malypetr sem akarja elismerni azt a kötelezettséget, amit a csehek a pittsburgi egyezményben a szlovákok külön nemzeti önkormányzatára nézve vállaltak.

— Megvárjuk az időt, — írja az egyik lap, — mint a horvátok. A szlovák néppárt kormánybalépéséről beszélni ma nem politika, hanem vice.

Százezres tömeg kísérette ki utolsó útjára Schuschnigg kancellár feleségét

A halott kis fia nem vehetett részt a temetésen, mert még a kórházban ápolják

Schuschnigg kancellár feleségét kedden délután négy órakor helyezték örök nyugalomra a hietzingi temetőbe. Az osztrák főváros népének osztatlan részvétét bizonyította az a hatalmas tömeg, amely már a hajnali óráktól kezdve négyes sorokban ott várakozott a ravatal körül. A rengeteg koszorú között feltűnt a kancellár piros rózsakoszorúja, alatta pedig kislíuk fehérvirágokból kötött koszorúja. A temetésen a gyászoló családon kívül megjelent Miklas szövetségi elnök, a kormány és a diplomáciai kar tagjai és miután Schuschnigg kancellár egyszersmind hadügyminiszter is, a szövetségi hadsereg vezérkara.

Délután 3 órakor Bécs minden templomának harangjai megszólaltak. A gyászistentisz-

feletet Innitzer hercegérsek végezte, a gyász-énekeket a bécsi Opera énekkara énekelte. A szertartás alatt a kancellár letérdelve zokogott. A gyászmenetben édesapja, Schuschnigg Kurt tábornok támogatta a kancellárt.

A koporsót százezres tömeg kísérette ki a temetőbe, amelyből hiányzott azonban a kancellár kilenc éves fiaeskája, aki még most is kórházban fekszik sebesüléseivel. Dollfuss kancellár ideiglenes sírjánál megállt a menet, majd lobogó fákllyak között haladt tovább a sírig. A sír körül a földet is virágok borították. A koporsót csendes ima kíséretében helyezték nyugvóhelyére, ahol Peichl apát végezte az utolsó gyászszertartást.

HÁROM CICA

Írta: Fertsek Ferenc

Az ember csöndesen leült odakívül, a kapu előtt, a kőbálványra. Golyóbi-salakja volt a két kapubálványnak, csakhogy felül már horpadtra csiszolták az üldögélők. Egészen jó ülés esett rajta. Kivált az ilyen öregembernek, aki meg tudta vetni a hátát is rajta, aztán sítette magát a nappal addig is, míg rája kerül a sor.

Igen, még egy kicsit várnia kellett. Odabenn most még nagyon sok a dolog. Nem látatlankodhat ő is ottan. Tudja, mi illik.

Még csak most fordult ki a kapun a Révész boltosék tanulója. Azoknak mindig tizenkettőre köll az ebéd. Megfigyelte, már tudja. Anbár ha felnéz az égre — tán több is van már, mint tizenkettő. Az ő gyomra legalább is többet mutat.

Ahun van-e, a mérnökék Borisa is zötyköl mán befele az ételhordóval, a pedig azoknak csak félegyre köll. Aztán még a tizenkétórásának a fele se kapja meg a porcióját.

Valami hiba lehet máma odabé. Ugy ám, valami hiba lehet máma ott benn. Megkésték

a főzéssel, az lehet a baj. Lehet, elaludt a gazdasszony, aztán későn ment a piacra. Vagy a tűzhely füstölt talán és előbb meg kellett reparálni. Vagy a kihordóasszonyok állítottak be későn, az is meglehet.

Es éppen pénteken. Mikor úgyis elég gondja van a gazdasszonynak. Az egyik meg-eszi a húst, a másik nem. Az egyik bőjtőst akar, de nem szereti a halat. A másik nem eszi meg a húst, de azért főtt tészta se kell neki. Amaz meg diétásat akar, de változatosan. Az ördög tud ennyi gusztusnak eleget tenni.

Zsörtölődik is a nagysága az ámbituson, ahol hűvös helyen zöld tüllel letakarva várakoztak a kiporciózott saláták meg tésztlások.

Bárcsak ne kezdett volna ebbe a vállalkozásba. Hiszen, ha tudta volna, hogy ez mi méreggel jár, a strapát akár ne is említse az ember! Csak, ha a házra gondol, a Liget-utcában. A termésköves, magasföldszintes kertes házra, ott az úrinegyedben. Sokan már úgyis mondják, hogy a Téglás-villa. Pedig most még jóformán a banké. De úgy számítja, hogy neim-sokára, úgy vagy három év múlva az övek lehet papíron is. Ha csak addig egészséget ad az Uristen és el tudnak tengődni az ő kezemunkájából. A kifőzéstől élnek úgy ahogy; az ura

Még mindig

nem késő, ha sürgősen eljuttatja hozzánk a 11-ik félévi előfizetési díját és Ön is résztvesz az alábbi értékes ajándékok kisorsolásában.

1. Egy darab ingyenes vasuti menetjegy a jövőévi berlini olimpiászra.
2. Ötnapos üdülés a szépséges Püspök-túrdán, avagy a vadregényes Gyilkostónál.
3. 1000 lel értékű ajándékkönyv, tetszésszerinti választékban könyvosztályunknál.
4. Egy évi teljesen ingyenes lapküldés.
5. A „Képes Krónika” és a „Vigila” c. rendkívül értékes folyóiratok ingyenes megküldése egy teljes éven át.

Ezenkívül minden egyes előfizető, tekintet nélkül arra, hogy nyertes vagy sem, 40 százalékos árengedményt kap a következő közhasznu és rendkívül értékes könyvekből:

- Dr Lukács: Hogyan éljen a gyomor és bélbajos ember? 100 lei h. 60
- Dr Lukács: Hogyan éljen a vesébajos ember? 85 " " 51
- Dr Lukács: Az elhízás és a soványító gyógyeljárások 85 " " 51
- Dr Bodon: Hogyan éljen a szívbajos ember 85 " " 51
- Dr Müller: A tuberkulózis megelőzése és gyógyítása 100 " " 60
- Charles Baudouin: Az önfegyelmzés művészete 100 " " 60
- Dr Káldor: Hogyan kerüljük el az öregedést? 100 " " 60
- Dr Földes: A fiatal anya (orvosi tanácsok fiatal asszonyoknak) 85 " " 51
- Bucsányi: Természetes gyógymód és táplálkozás 130 " " 78
- Bucsányi: Nyerskoszt 100 " " 60
- Dr Soós: A diétás konyha technikája 217 " " 130
- Stekel: Üzenet az anyáknak I., II., III. 318 " " 191
- Dr Mezei Károly: Mit tegyek, mit ne tegyek, ha szép akarok lenni? 85 " " 51
- Bucsányi: Napfürdőzés és a napfény gyógyhatása 83 " " 50
- Dr Kellner: Mit kell a sportolónak a saját testéről tudnia? 95 " " 57

A kedvezményes összegek és az 5 lei portó előre küldendő.

Az előfizetési díj befizethető akár közvetlenül a kiadóhivatalhoz, akár bizományosainkhoz.

Gerely Jolán:

Hivatás vagy robot (A dolgozó leány)

Ara 100 lei és portó.

Kapható könyvosztályunkban

nyugdíja, meg a labkér a mostani lakóktól egy krajcárig a bankba vándorol. Törlesztésnek.

Addig pedig muszáj így kínlódni. Télen naphosszat a hideg kövön állani, nyáron meg a döglesztő hőségben a tűzhely mellett. Az embernek még vasárnapja, meg ünnepe se lehet. Vasárnap délután el kellene menni a kislánnyal moziba, tánciskolába, de ő vasárnap délután a dagadt lábait egyik szénapernyés vederből ki, a másikba! Vagy alszik. Kialussza magát a kővetkező hétre. Hiszen még csak a gőzfürdőbe se ér rá elmenni, pedig kíváncsi-kívánja minden porcikája. Hej, kutya-élet.

— Mit vagy itt láb alatt, te — s szegény Morzsa behúzott farkkal, keservesen vinyogva menekül az evelasztling-cipők elől.

Itt van ni. Szabóék máma felmondtak. Hogy aszongya egyelőre háztartást vezetnek ők is. Megpróbálják. Majd aztán szólnak, ha beleuntak.

Egy kétpengős ebéddel kevesebb. Azt hiszik, ugyanezt fogják kapni a Hlincsóknál is, egyhúszér. Hát csak próbálják meg. Ha beveszi a gyomruk azt a piszkos konyhát. Egy kétpengős menü fuccs máma...

— Az Isten áldja meg Gálné, mit vacakol azzal az ételhordással még mindig! Itt a ke-

Tizennégy órás minisztertanács volt Párizsban

Tizenegy milliárddal csökkentették az országos költségvetést A tisztviselők fizetésleszállítása miatt a baloldali sajtó aggódik

Párizsból jelentik: A francia minisztertanács kedden délelőtt fél 10 órától éjfélig tárgyalt. Az állami költségvetés csökkentésére vonatkozó szükségrendeletet dolgozta fel. A költségvetés csökkentése érdekében intézkednek az álláshalmozások ellen továbbá a száz ezer franknál magasabb jövedelmek új megadóztatásáról, s a köztisztviselők fizetése csökkentéséről. Ez utóbbi kérdésben a minisztertanácsban belül is sok ellentétes felfogást kellett összeegyeztetni. A minisztertanács befejezése után, éjféltor megkezdődött az államtanács.

Párizsból jelentik: A 14 órás minisztertanács éjféltor aláírták a szükségrendeletet, amely szerint 11 milliárd frankot takarítanak meg. A 8 ezer frankos fizetéseket 3 százalékkal, a 10 ezer frankosokat 5 százalékkal, a 10

ezren felül fizetéseket 10 százalékkal csökkentik. A hadinyereségeket ezenkívül 25 százalékos külön adóval sújtják. Ezzel szemben a gáz- és villanyfogyasztás árát 5 százalékkal, a szénét 6 százalékkal, a kenyér árát 10 százalékkal csökkentik. A lapok többsége helyesli a kormány rendelkezéseit. Remélik, hogy a közönség körében győzni fog a jobb belátás és a hazafias érzés és belenyugszik a rendelkezések következtében előállott helyzetbe. Csak a kommunista és szocialista sajtó elégedetlen. Utal arra, hogy a nyomor elleni védekezést a tisztviselők újabb és újabb kategóriáinak nyomorba taszítása nem fogja elősegíteni, hanem még jobban elkeseríti a kedélyeket.

(Tudósításunk folytatása az első oldalról.)

Prágából jelentik: A „Pravda” cikkét közöl, amely szerint Csehszlovákia négyezer vasutikocsi fát szállít Abessziniába az olaszoknak. A leszállított puhafát tüzelésre, a keményfát hangárok és barakkok építésére fogják használni.

Kairóból jelentik: Egyiptomban megtörtént a tevők kivételét Eritréába, az olaszok gyarmatföldjére.

Olaszországban kezdődik a háború drágaság.

Rómából jelentik: Olaszország hadikészülődésével kapcsolatban az olasz piacokon lényegesen drágultak az élelmiszerek. Jugoszlávia tavalyi terményfölöslegét Olaszország teljes egészében megvásárolta.

Athénből jelentik: Pireuszban az olasz hadifelszerelési hivatal több görög hadihajót vásárolt, amelyek különösen alkalmasak a keletafrikai katonaszállításokra.

Az orosz fehérek is Mussolinitól akarnak Abessziniában új országot kapni. — Litvinov vörös népbiztos Mussolinithez utazik.

Berlinből jelentik: A Berliner Tageblatt írja, hogy Litvinov orosz külügyi népbiztos Olaszországba való utazásra határozta el magát s utban van Róma felé. A legközelebbi népszövetségi tanácsülésnek Litvinov az elnöke s valószínűleg ezzel a minőségével függ össze mostani római útja. Azt Litvinov környezeté-

ben is megerősítették, hogy az orosz népbiztos Mussolinitel az abesszin ügyet akarja részletesen megbeszélni.

Varsóból jelentik: A lapok szerint mozgalom indult a Kolesag, a Denikin és a Wrangel tábornokok alatt szerepelt egykori fehér hadsereg tagjai között, hogy az orosz emigránsok nagy légiókat szervezzenek, s azokkal Olaszország szolgálatába álljanak. Az így újjászerveződő orosz fehér hadsereg Mussolinitől ellenszolgáltatásként azt kéri, hogy a hadsereg tagjai az elfoglalandó Abessziniában letelepülési területet kapjanak, ahol olasz fennhatóság alatt megalapíthatnák az Új-Oroszországot.

Julius 20-án megindul a belföldi repülőforgalom

Bucurestiből jelentik: Az aviatikai minisztérium és a Potez-repülőgépgyár között létrejött megállapodás értelmében július 20-án megkezdődik a belföldi repülőgépforgalom. Elsőnek a Bucuresti—Galați—Ismail—Cetatea Alba vonalat nyitják meg. Itt Junkers-gépek fognak közlekedni, míg a Bucuresti—Craiova—Timisoara—Arad vonal utasait 240 lóerős Potez-gépek fogják szállítani. Ugyancsak Potez-gépek fognak közlekedni Bucuresti—Constanța—Balcic között is.

Anarchia Kuba szigetén.

Politikai villongások következtében Kubában nagy éhínség van. A fővárosban és a vidéken nagy a nyugtalanság. Sokszor vonulnak fel tüntető és kenyeret követelő csoportok az utcákon.

nyerádag, aztán lóduljon. Tudja jól, hogy legkésőbb félkettőre kell az ebéd nekik!

Majd még az ilyen ólommadarak miatt fogja elveszíteni a legjobb abonenseit. Hogyisne!

Az öreg odakünn meghallotta a zsörtőlő-dést, meg azt is, hogy már félkettőre jár. Félkettő? De hiszen, akkor ez már az ő ideje. Ilyenkor már ő is sorra kerül. Még vár egy kicsit. Mert ámbár lezajlott már az ételosztás és az úr csak úgy félháromra kerül elő, hadd fújja ki magát egy kicsinyt a gazdasszony is. Sok mérge vót máma.

Mikor már úgy érezte, hogy nem illetlenkedik vele, felkelt s öreg vállait összébbhuzva, alázatosan csoszogott befele az udvarra. Az ámbitus előtt megállt s várt levett kalappal, ahogy szokta. Minden pénteken.

Vénség-szitta szelid kék szemét az égre emelte.

— Ó, be jó is ilyen jó, biztos helyen a biztos eledelre várakozni, én jó Uram Istenem! Adassék hála...

Mingyárt hozza Zsófi a jó, bőséges, forró leveskét — Isten fizesse meg! — a nagy karaj kenyeret — annak a fele eltévődik vacsorára, vagy másnapra — meg aztán még egy kevéske főzeléket is. Azután leül szépen a legelső lépcsőfokra az ámbitus előtt, az az ő helye már,

megimádkozik s Isten nevében nekikezd az evésnek. Itt is van már annak az ideje; a maes-kák is, lám, tudják ezt, mert kényes-lustán huzódik felfelé mind a három.

Az öreg ismerte már őket. Gyakran barátokozott velük. Ők négyen rendszeresen egymás társaságában szoktak ebédelni.

Előbb Kocur lépkedett föl a lépcsőn, a zöldszemű, fekete kamaszkandur. Azután a vörösbundás Picur, meg a hófehér Cuncurka. Kocur rákarmolt kissé a konyhaajtóra s álmosan elnyauzta magát.

De a konyhában bizonyára még nem vettek tudomást róluk, mert semmi mozgolódás nem volt tapasztalható ezirányban. Az öreg hát megreszkírozott egy alázatos kis torokköszörlést.

Rosszkedvűen pillantott ki a gazdasszony a konyhaajtón.

— Nincs máma semmi, jóember. Nincs ételmaradék. Majd máskor.

És sietősen behuzta a konyhaajtót.

Az ember keze, amellyel a kalapját emelte, megállt a levegőben.

— Nincs; máma nincs, igenis — köszönöm szépen, — motyogta s alázatosan, görnyedten botorkált lefele az ámbitusról.

Máma hát nincs ebéd... nincs... Nem baj. Majd ad az Isten máskor. Majd gyöví pénteken. Van még egy kis kenyérmaradék a tarisznyájában, megeszi hát azt és iszik rá egy jót. Jó friss vizet itt a kutból. Az is jó, ha nincs más.

Elbotorkált az udvar közepén álló kutig, ott leült a kutköre. A nap itt is csak úgy simogatta őt, mint az elébb a kapu előtt. Reszkető kezével lekanyarította a tarisznyát a nyakából.

A gazdasszony éppen akkor tette ki a három cseréptálcát a konyha elé.

— Kocurka, Picurka, Cuncurka — ezysz, ezysz — gyertek, gyertek cicuskáim!

Valami jóféle párologhatott a tálcákban. Az ember idáig érezte a szagát.

Levette a kalapját, elmormogta az imádságot és lassan megtörte a száraz kenyérvékét. Onnan nézte aztán, hogy mi történik ott fenn az ámbituson.

Mert az állaton se lehet eligazodni néha. Ezek lám, hozzá se nyulnak az ételhez.

Még csak felé se szagolnak. Ahogy jöttek, megfordulnak és lustán nyujtózkodva megindulnak lefele a lépcsőn.

— Mi az, Picur, hát oda se szagoltok? — botránkozik az asszony s nyulna a kedvence után, hanem, hogy az türelmetlenül lesiklik a

Kolostorba vonult francia színésznők

Lourdes csodatevő forrása amely annyi megtérést látott, a kolostorba vitte Ève Lavallièret a híres drámai művésznőt is

Ezt az érdekes cikket Benedek Károly, az Ujság párizsi munkatársa írta s onnan vettük át.

Párizs, július hó.

Megírták a lapok, hogy Jenny Luxeuil, a híres Trois Filles Neues (három meztelen leány) egyike, az ilyen című merész film sztárja, Annabella és Jeanne Helbing mellett, egyik délfrancia város dominikánus kolostorában felvette a fátylát: színésznőből apáca lett. Alig nyolc éve, hogy Jenny Luxeuil, ez a páratlanul széptestű leány több, mint 4000-nyi szavazattal többséggel elvitte az első díjat a nagy mozitársulatok rendezte szépségversenyen. Azóta sokszor láttuk űde szépségét, ragyogó játékát különböző mozidarabokban, a „Camp Volant”-ban, a „Le Disparu de l'Ascenseur”-ben és furcsán esik elgondolni, hogy ez a lenge fátylakhoz szokott test ezentúl vezeklők szőrcsuháját hordja és ezek a karsú táncos lábak most már csak az Ur zsámolyán fognak imához meghajlani. Pedig láttuk Jenny Luxeuil-t ily öltönyben már a vásznon is. *Lisieuxi Szent Teréz* jelentette a szép leány és már akkor feltűnt mindenkinél döbbenetes hasonlósága ezzel a különleges francia szent leánnyal, akit alig néhány éve még élő testben hordott a föld. Fényképe a vélummal és a szent kereszttel, mint Lisieuxi Szent Teréz ezer és ezer példányban forgott mindenki kezén, de akkor ez szerep volt, frivol színésznői hiuságnak minősítettük és senki sem gondolt arra a pirandellói megdöbbenés lehetőségére, hogy a szerep elhatalmasodhat a szereplőn, hogy a felidézett árny a szellemidéző művészt teljesen előltheti, magáévá teheti. ráoktrojálhatja a maga visszatérő lelkét és átírnyozhatja lépteit a legfrivolabb színpadról a legszigorúbb kolostorig.

De Franciaországban történt ez, gondoljuk el, a pajzos Szent Johanna földén, ahol a színpad és a világi szószék a kolostorhoz és zárdához mindig közelebb állottak, mint a föld minden más országában. Hatvanöt éves antiklerikális és radikális köztársaság mitem változtatott a világ legkatolikusabb lelkületű nemzetén. *A legateistább francia férfiban is a Megváltó harcosa szunnad* és a legfrivolabb, legkacajosabb francia hölgyben is az Ur jegyese. A

karjából, dühösen levágja inkább a földre. Ugyis talpraesik.

Akkor csak reszkető, öreges cszsz-cszsz hangzik a kut felől. Kocur örvendezve elmákolja magát és feltartott farkkal fűrgén elindult a kutkövön lábát lóbáló öreg felé.

A fehér az ölébe telepszik, a vörös meg a kandur leülnek mellé kétoldalt. Aztán elkezdnek együtt ebédelni, négyen. Egy falat kenyér: ez az öregé, most következik Cuncur, aztán a másik kettő s megint csak az öreg.

Zsófi kiáll a konyhaajtóba.

— Tessék már nézni, nagysága kérem! Ezeknek a büdös macskáknak nem kellett az étel, oszt most meg már elveszik az öreg keziből a száraz kenyeret is... Nahát!

A nagysága is kitekint. A strapakenyéren élő, gondokkal és a maga tönkrement idegeivel küzködő, keserűkedvű asszonyság. Csoda-e, ha azt mondja a látványra:

— Nahát, az oktan dögök!

Az öreg pedig ebben a pillanatban vakargatta meg a doromboló Picur oldalát, a szőcsaszongya:

— Dejszen, okosak vattok tikt! Nem ám oktan állatok! Ciiisz, cicieisz! Bizon okosak vattok!

Es megmaradt utolsó falatját célozva dobta Kocur felé. Az pedig ügyesen elkapta a tátott szájával.

„doulce France” világoskékén irizáló poussaini egét ma is arkangyalok lakják és szentek: az „Air-France” zúgó motorjai nem riasztják el őket, alacsonyabban szálldosnak itt, mint másutt bárhol és könnyedén simítják finom újjaikkal a legváratlanabb pillanatban az élők vállait. *Az államegységet itt, ne feledjük, egy álomlátó, csudakáltató elzászi pásztorlányka alapította meg, akit azóta szentté avatott a római pápa, s akinek sorra emelnek szobrokat szocialista és kommunista községtanácsosok ma is.* Jenny Luxeuil példaképe és hasonmása, a boldog lisieuxi szűz, még néhány éve az utcán járók közt hordozta itt mindent megértő finom mosolyát. Elég egy döbbenet, a szív egy mozdulása, a kerub szárnyának egy lehellelé s a színpadi élé az Ur imájára változik.

A színészegyesület külön misét mondak magának minden vasárnap a rue Saint Honoré vén templomában és ezt a misét francia színművész és színművésznő egy sem mulasztja el. A R. P. Gillet nyájának ők a leghívebb bárániai és csaknem valamennyi tagja az „Association Catholique des Artistes”-nak, melyet a tisztelendő atya oldalán egy szép színésznő patronál, akinek fenkölt kedélye és vallásos érzületei közüdmásuak. Bizony a reverende páter furesa hitközsége meztelen táncoslányokból verődött össze és frivol művésznőkből, akiknek szájából a legsikamlóbb szerep hangzik legtermészetihébben; sztárokból, akiknek a szívszerelmük talán mohamedán és a pártfogójuk zsidó, meg kardalosnőkből, akik párhuzamos liaisonjaikról tévedés elkerülésére listát kell, hogy vezessenek. Így történt azután, hogy a francia zárdáknak noviciákat revüszínpad és mozi nevel.

„A színművészt”, mondotta nekem egy-

Megtérés Lourdes-ban

Hanem a világhírű zarándokhely, Lourdes, amely már annyi megtérést látott csodatevő forrása mellett, ebbe a département-ba esik. Ève Lavallière szíve fájalmával e minden színpadtól távoli vidék nyugalmába zártan, ezen a búcsúhelyen telepedett meg csakhamar. Itt kereste fel a *karthagói érseket, Monseigneur Lemaitre-t, engedélyt kérve, hogy a karmeliták rendjébe léphessen.* „Alázatosnak kell lennie, leányom”, intette a vezeklő művésznőt az ősz főpap. „Góg és elbizottság az, ha Ön leromlott testi állapotában a legszigorúbb rend kebelébe vágyik s a karmeliták nehéz testi munkával terhes életét akarja viselni.” S így lépett be Ève Lavallière a szigorú karmelita-rend helyett csak a *franciskánusok* „Thiers Ordre”-jának

szere a „Comédie Française” egy szellemes pensionnaire-je, „nálunk nem hivatás, hanem állapot” — és ez az ideiglenes állapot nemritkán a kolostorok révében torkollik állandó nyugalmommá. Jenny Luxeuil nem első ezen az úton.

Csak néhány hete vette fel a fátylát szép kolléganője, Maryse Wendling is, aki most az óceán szigetén ápol leprabetegeket. A nagynevű sztár, Susanne Delorme, a „Chant du Berceau”-ban, e katolikus misztériumokkal telt, tömjénillatú darabban, egy apácák közt nevelkedő fiatal leányt játszott és mikor a darab lekerült a műsorról, Susanne Delorme is eltűnt a világot jelentő deszkákról: *elment az apácák közé valóra váltani a szerepét.* Így lépett át a „Comédie Française”-ból az Ur jegyeseinek zártabb házába Yvonne Hautain és így lett apáca a Mary Garden legjobb tanítványa is, azelőtt kabarékban énekes leány.

Ève Lavallière utolsó szerelme

Még a világháború első napjaiban Ève Lavallière vezette be a sort. Akkor az Alfred Capus „L'Oiseau Blessé”-jében aratta utolsó sikereit a színpadon. De bizony „Oiseau Blessé” szomorú, sebzett madárka volt akkor már e nagy Ève maga is, aki hónapok óta Baudrillart érsekkel levelezett már azon időben. Ha fellépegetett is még szokott drámai szerepeiben, vergődő lelke más utakon kereste a nyugalmat.

Az „Oiseau Blessé”-vel, mint legjobb kasszadarabjával, tournét tervezett Németországban a társulat, s minthogy közben kitört a háború, a német művészi központok helyett a svájci városokat látogatta végig. Ott Bernben találkozott utólszor Ève Lavallière életének egyetlen igaz és nagy szerelmével, von Lucius porosz ezredessel. Ennek a találkozásának s ennek a búcsúzásnak hadbírósgát előtűt lett folytatása. „Commerce avec l'ennemi” volt Ève Lavallière ellen a vád és ugyanaz a törvényszék készült a tárgyalásra, amely Mata Harit ítélte halálra rövid napokkal azelőtt. Barátai, Alfred Capus, Francis de Croisset, Robert de Flers, a három legnagyobb francia vígjátékíró vetette közbe magát Ève érdekében és megmentették őt a törvényszék előtt. Hanem megfigyelés alá helyezték a drámai művésznőt és internálták a Hautes Pyrénées-be, a hadiszíntértől legtávolabb eső département-ba.

világi apácai közé. — „Mindig az volt a sorsom”, írta akkor lelki barátjának, Robert de Flers-nek búcsúzóul, „hogy kezdetben mellékszerepekkel s a könnyebb feladattal kellett beéremem.” — Hanem ennek a „kezdet”-nek már nem lett folytatása a földön. Ève Lavallière nem épült fel az apácák között...

Hanem de Flers, a legkatolikusabb francia vígjátékíró, mikor legközelebb Baudrillart érsekkel találkozott, akinek ő mutatta volt be pár évvel ezelőtt Ève Lavallière-t, szelíden megfenyegette a főpapot: „Eminenciádnak se mutatok be többé egy primadonnát sem: zárdába csábítja őket és gazdátlanul maradnak a legjobb szerepeim...”

Egész könyvtárt pótol a Spiragó:

Felnőttek Katekizmus

A vallási ismereteknek és kitünőbbnél-kitünőbb predikációs témáknak, előadásoknak valóságos kincsesbányája. Tizenhárom nyelvre fordították le. Németben eddig 10 kiadás. A három kötet, nagy nyolcadformában, 1200 oldal, igen szép és áttekinthető nyomdai kivitelben a pénz előzetes beküldése mellett

kötve 420 lei, fűzve 360 lei és portó. Utánvét 20 lejjel csak 360 lei drágább.

Kapható az „Erdélyi Lapok” könyvosztályában.

Maniu Bécsben és Prágában belenyúl a nagy politikába

Feloszlatják a liberális párt alcsoportjait

Bucuresti. Saját tud. A fővárosi lapok, köztük a *Dimineața* is a cluji *România Nouă* alapján közlik, hogy Maniu külföldi útja politikai jellegű. Bécsben francia és angol politikussal tárgyal és a császári levéltárat tanulmányozza. Onnan Prágába utazik, ahol Benes és Hodza Milánnal fog megbeszéléseket folytatni. Ugyancsak a *Dimineața* közli, hogy Brătianu és Tatarescu megegyeztek a liberális pártban belüli különböző csoportokra nézve. Ezeket a külön csoportokat feloszlatják s a jövőbeli külön csoportosulásokat is párthatározattal tiltják, mint a pártegységgel ellentétes tevékenységet.

folytatni. Ugyancsak a *Dimineața* közli, hogy Brătianu és Tatarescu megegyeztek a liberális pártban belüli különböző csoportokra nézve. Ezeket a külön csoportokat feloszlatják s a jövőbeli külön csoportosulásokat is párthatározattal tiltják, mint a pártegységgel ellentétes tevékenységet.

A spanyol-francia határon ellenségeskedő hangulat támadt a két ország között

Az oka az, hogy nincs kereskedelmi szerződés

Párizsból jelentik: A spanyol-francia kereskedelmi tárgyalások eredménytelen megszakadása mind súlyosabb fejleményeket idéz elő. A szerződéstelen állapot miatt a határon kölcsönösen erős tilalmi intézkedések léptek életbe. A francia lapok jelentése szerint a francia-spanyol határon egyre élesebb a hangulat. A spanyolok már a szomszédos forgalomhoz is szabályosan kiállított levelet követelnek. Ebből mind

nagyobb bonyodalmak állanak elő. A határszéli vasúti forgalom is teljesen megakadt. Maguk a francia határhatóságok tettek előterjesztést Párizsba, hogy a kormány vegye fel újból Spanyolországgal a kölcsönös kereskedelmi egyezmény iránti tárgyalásokat, s ezek befejeztéig is a korábbi egyezményi rendelkezéseket hagyja érvényben.

Mussolini tiltakozik az Abesszinia fölötti hármasság véduroság ellen

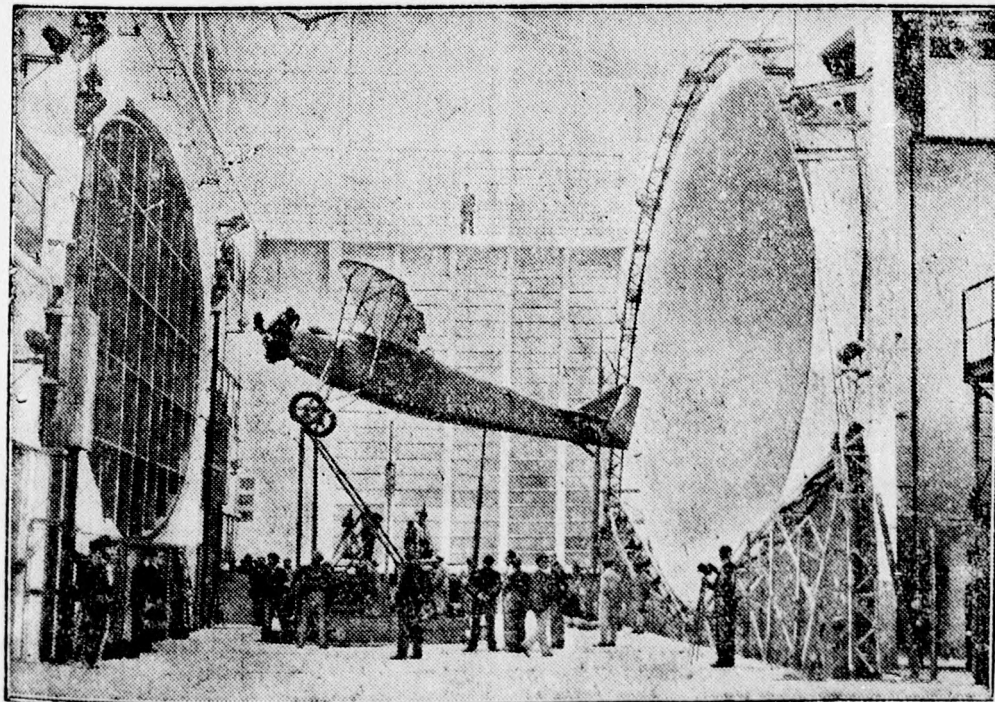
Azt is cáfolja, hogy ki akarna lépni a Népszövetségből

Newyorkból jelentik: Az amerikai lapok napról-napra mind feltűnőbb izgatottsággal foglalkoznak az olasz-abesszin ügy fejleményeivel. Legújabbban a „Newyork Times” hozott egy hírlapi beszélgetést, melyben Mussolini nyilatkozik a viszály kiegyenlítésére ajánlott különböző módokról. Ezek között említi azt is, hogy Abesszinia fölött a gyarmatilag szomszédos európai államok közös véduroságát is tervezték.

Mussolini egy ilyen angol-francia-olasz közös véduroság tervére azt mondja, hogy ez teljesen értéktelen volna, mert a legapróbb

kérdésekben is folytonos surlódást okozna a három véduri hatalom között. Ha gyakorlati eredményeket és előhaladást akarnak elérni, akkor csak egy hatalom intézkedhet helyesen és célravezetően. Az egész keletafrikai kérdés is már régen megoldódott volna, ha egyes európai államok bele nem avatkoztak volna az ügybe.

Mussolini még azt is hangoztatja a hírlapi beszélgetésben, hogy Olaszországnak egyáltalán nem szándéka a Népszövetségből való kilépés.

A világ legnagyobb mesterséges légtölcsére.

A Párizs melletti Chalais-Meudonban készült el a képünkön látható óriási légtölcsér, amelynek még nem készítették a világon. Képünkön egy gyakorlatozó repülőgép látszik, amelynek ki kell állania a mesterséges vihar változatát, addig nem indulhat komoly repülőutakra.

Férfi, aki 9 1/2 kilót fogyott

Megszűnt a rossz emésztése is

Feleségének mulatságos levele

A kövér ember közmondásosan jó természetű és optimista. De itt egy olyan kövér emberről van szó, akivel nehéz együtt élni. Felesége írta ezt a levelet nekünk. Olvassa, mit mesél el benne. Levele nagyszerű, mulatságos, megérdemli, hogy szóról-szóra közöljük. Ime:

„Férjem mintegy tizenkét hónappal ezelőtt kezdett Kruschen sót szedni emésztési zavarok, gyomorégés, stb. ellen. Most már nemcsak mindent ehet (beleértve az én pástétomaimat is), hanem le is fogyott 95 és fél kilóról 86 kilóra. Amíg azonban mindennél fontosabbnak találom, az a kúrázó hatás, amelyet kedélyére gyakorol a Kruschen. Most már alkalmas arra, hogy egy nő (még ha nem is angyal) éljen vele. Férjem 60 éves lesz áprilisban, én pedig 54 júniusban. A Kruschen sót mindenütt a legmelegebben ajánlom.” — E. D. asszony.

A Kruschen sóban levő hat természetes só segíti a belső szerveket, hogy minden nap eliminálják a felesleges anyagokat és mérgeket, amelyeket a szervezet termel. Akkor apránként a kellemetlen háj lassan, de bizonyosan eltűnik. Kruschen nem azáltal fogyaszt, hogy az ételt kibajtja a testből. Enyhén, de biztosan megszabadítja a szervezetet minden hájképző ételmaredektől, minden méregtől és kártékony savtól amelyek előmozdítják a reuma, az étkezési zavarok és sok más betegség keletkezését.

A Kruschen sót több mint 120 országban árulják és most már Romániában is minden gyógyszerárban és drogériában üvegenként 95 lejért kapható.

Az irországi pártharcok a halottak fölött is tartanak

Lövöldözés és házfelgyújtás egy temetési menet alkalmából

Belfastból jelentik: Kedden temették el a múlt heti utcai összeütközések áldozatait. Az ír köztársaságiak egy ház tetejéről belelőtték a temetési menetbe és három nacionalistát súlyosan megsebesítettek. A felbőszült tömeg felgyújtotta azt a házat, ahonnan a támadás történt. A kivonuló tüzoltók munkáját a közönség meggátolta, úgyhogy a ház porig égett. A rendőrség csak páncélautókkal tudta a rendet valamennyire helyreállítani.

Négyszeresére emelik az angol légi haderőt

Londonból jelentik: A légügyi miniszter bemutatta az angol légi haderő fejlesztésének költségvetését. Eszerint 5 millió 335 ezer fontból 3 millió 150 ezer fontot új gépekre, 947 ezer 500 fontot pedig huszonkét új hangár építésére fognak fordítani. A légi haderő katonai létszámát 12 ezerről 45 ezerre fogják emelni az indiai egységeken felül.

Az angliai román adósságok ügyét tárgyalták az angol alsóházban

Londonból jelentik: Hall-Caine képviselő az angol alsóházban kérdést tett a Romániával való kereskedelmi viszonyok felől. Kifogásolta azt, hogy a Romániába történt angol behozatalok árai már régóta kifizetetlenül vannak. Kérdezte, hogy történt-e erre vonatkozólag valami intézkedés? Colville angol külkereskedelmi államtitkár kijelentette, hogy az angol kormány ragaszkodik a február 8-iki egyezmény fizetési feltételeihez és hogy az ügy elintézése céljából román küldöttség érkezett Londonba. Ezzel a küldöttséggel a tárgyalások akként haladnak előre, hogy a kérdés megnyugtató elintézése várható.

A rák gyógyításának kísérletei rádió-sugarakkal

A titokzatos 3.65-ös hullámhossz. Magyar orvostanárok nyilatkozatai az ultrarövid rádióhullámok rákgyógyító szerepéről.

A szikratávíratózás hullámhossza megváltást hozhat a beteg emberiségnek

Budapestről jelentik: A modern tudomány egyre nagyobb figyelmet szentel a fénynek, az elektromosságnak. Vallja, hogy ezen a téren még beláthatatlan tereumokat járhat be. Ugyanígy vélekedik az orvostudomány is, amely az elektromos áramnak a békacombokra tett biológiai hatásának megfigyelésétől eljutott a terápia szolgálatában megszerkesztett komplikált elektromos gépek egész sorozatához. Elektromossággal gyógyítanak már némaságot, reumát, idegbánulást, idegsokkot, bőrbajokat, a belső bajok egész légióját. Erthető tehát, hogy a közönség minden további nélkül készpénznek fogad el olyan híreket is, amelyeknek semmi köztük sincs a komoly tudományhoz, csak arra jók, hogy hiú reményeket keltsenek. Készpénznek fogadja el, mert természetesen tartja, hogy az elektromosság mérföldes csizmával lép előtérbe a gyógyítás terén is.

Az újítások során a gyógyászat most a rövidhullámú rádióhoz érkezett el. Az előjelek szerint az eddig tett észleletek határkövet jelenthetnek a gyógyítás terén. Merész fantáziával azonban már arról beszélnek, hogy a gyógyítás a közeljövőben olyan egyszerű lesz, mint az egyszerű. Minthogy az emberi test elektromos rezgéseket mutat fel, megfelelő rezgésszámmal egyszerűen megsemmisítik azokat a rendellenes rezgéseket, amelyek valamely betegség jelenlétét bizonyítják.

A Röntgen-sugarak utóda

Budapesti munkatársunknak *Kellen Béla* dr. orvostanár, a Központi Röntgen-intézet igazgató-orvosa a következőket mondotta:

— Már Gurovits orosz tanár észrevette, hogy amikor sejtek oszlanak, elektromos sugarakat bocsátanak ki. Minthogy az oszlás latin neve mitózis, ezeket a sugarakat mitogenetikus sugaraknak nevezték. Ezek azonban annyira gyenge sugarak, hogy még fényképezni sem lehet őket. Hatásukat hagymákon ki lehetett mutatni, mert a hagymák csírázását elősegítették. Ezek a jelenségek azonban jelenleg még korántsem használhatók fel a gyógyászatban, de valószínűnek látszik, hogy előbb-utóbb valamilyen formában felhasználhatók lesznek.

— Az ultrarövid rádió-sugarakkal, amelyekkel Berlinben folytatnak intenzív kísérleteket, kísérleteznek a Kéthly-klinikán. A villamosság gyógyítási célokra való használatának egyik széles körben ismert módja lett a diatermiás kezelés, amely abból állott, hogy az áramot bevezették a testbe. Az ultrarövid rádió-sugarakkal való gyógyításnál nem vezetnek be az áramot a testbe, nem is kell a testet lemezteleníteni, a hullámok a ruhán keresztül hatolnak át a testen. Schlipfke német orvos foglalkozott vele intenzíven és sikeresen. Valószínű, hogy a ráknál nagy szerepet fog betölteni, de ma még korai volna a ráknak illetően való gyógyításról beszélni. Talán majd előre fogja vinni a problémát. A rák ellen jelenleg első tere a sebészet és röntgenológia küzdenek. „Szétdarabolt és huzamos sugárzások”, amelyeknek a gyakorlati gyógyászatba való bevonulásuk Coutard tanár nevéhez fűződnek, nagyon szép eredményeket tudnak felmutatni különösen nyelvrák esetében. Mindenesetre a kezelés hosszadalmas, de sok esetben nagyon szép sikerrel jár.

— A röntgen különben óriási módon haladt előre. A röntgenokozta veszedelem jelentékenyen csökkent, ma már nem követel áldozatot sem a betegek, sem a kezelőszemélyek sorából. Jelentősége a diagnosztika terén hatalmasan megnövekedett, mert ma már sikerült eljárást találnunk, amely láthatóvá tudja tenni az eddig láthatatlan részeket is, bizonyos ellenanyag felhasználásával.

Az ultrarövid hullámoknak a rák és egyéb bajok gyógyításánál már eddig is betöltött szerepéről *Gerlőczy Géza* dr. egyetemi rendkívüli tanár a következőket mondotta:

— Bár a rák keletkezésének a kérdése ma még rejtély, ez nem jelenti, hogy ne találhatnók meg az eredményes gyógykezelés útjait már előbb is, mielőtt a katasztrófális bánalom eredetét tisztázhattuk volna. Hiszen sok oly betegség ismeretes, aminek előbb született meg a gyógyszere, mint a baj lényegének a megfajtése; így voltunk a maláriások chinin-terápiájával, a vérbaj specifikus kúráival és még sok más betegséggel.

A titokzatos erejű 3.65 hullámhossz

— Amit a rákgyógykezelés terén ma eredményesnek mondhatunk, az édes kevés. A jókor végzett radikális műtét olykor valóban gyógyító értékű kivül itt már eddig is csak a sugárzó energiák jöhettek szóba. E sugárzó energiák therapiás becese azonban napról-napra nyilvánvalóbb. Már a röntgen- és rádium-sugárzások eredményei is úgyszólván vetekednek a sebészi eredményekkel, holott a sugárkezeléseknek — hogy úgy mondjam — még óriási szabad területei várnak a kiaknázásra. Ugy fest a helyzet, hogy az egyre nagyobb iramban előretörő sugárkezelések eredményességei mellett az operatív beavatkozások tere napról-napra szűkülni fog. És ez nemcsak a rákra vonatkozik.

— Ha a daganatkezelés szempontjából tekintjük a kérdést, ismeretes, hogy az eddig therapiás célból használatos sugarakat a röntgen-és és a rádium szolgáltatják. Adott esetben hol az egyik, hol a másik vált be jobban, amint azt is számos tapasztalat bizonyítja, hogy más a sugár gyógyítóereje a daganatos képződmények különböző fejlettségi stádiumában. A legjobb eredmények a daganat fejlődésének kezdeti szakában voltak várhatóak.

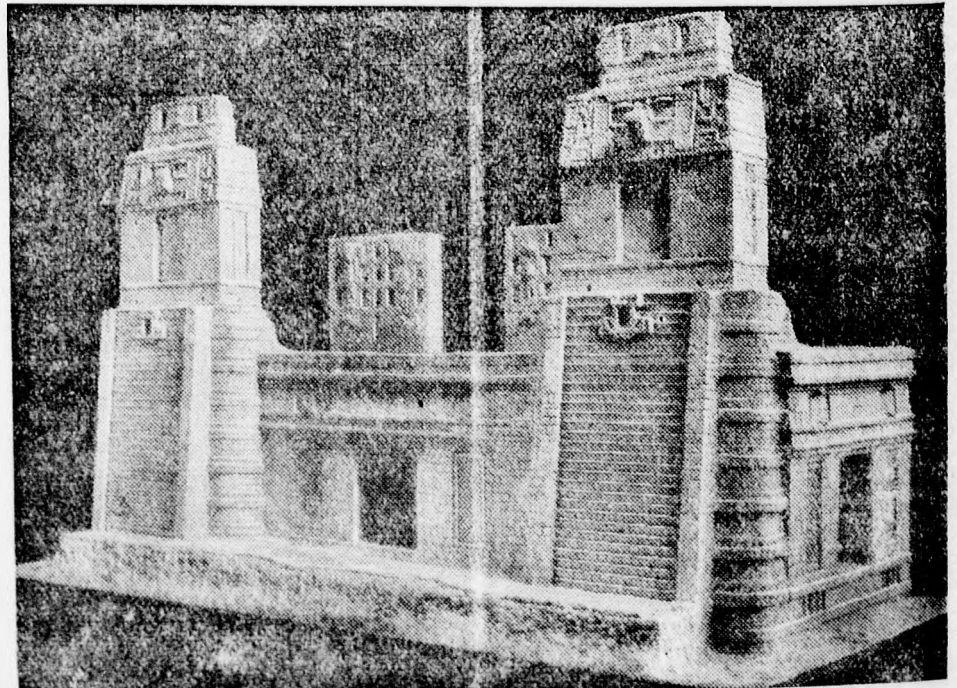
— A régi ismeretekből is már két fontos következtetés nyerhető: az egyik, hogy a sugár természete, a másik, hogy a besugárzásra ke-

rülő terület pillanatnyi biológiai viszonyai azok a faktorok, amelyek a daganatbesugárzás therapiás értékét megszabják. Itt kapcsolódnak az ultrarövid hullámok a problémába. E hullámok — amelyeknek 3—15 m. hossza kb. megfelel a szikratávíratózásban használt hullámhossznak, — úgy látszik minden eddigi sugár-energiánál hatékonyabban érik a besugárzott szövetet, ha alkalmas készülékkel alkalmas módon eszközlik a besugárzást. Ezek az ultrarövid hullámok rúdantennás rezgőkörben keletkeznek, ahonnan a térbe vetődnek. Hogy a test mélyébe irányíthatassák őket, akként járnak el, hogy a rúdantenna két végét mintegy összehajlítják és fémlapokkal fedik. A fémlapok közötti ü. n. kondenzátortérbe helyezik el a beteget. A rezgésteltő elektronosó kapcsolási viszonyai egyébként nagyjából megegyeznek a rádió rövidhullámú adóinál használatos mód-szerrel.

— A szervezetbe juttatott rövidhullámok hullámhosszuktól független a melegehatáson kívül egyéb hatásokat is tudnak kifejteni, amelyek között bennünket itt a daganatsajtókra való pusztító erejük érdekel. Ez is szigorúan a hullámhossztól függ. Minimális különbségeken fordul meg a dolog. Így például Reiter közleménye szerint a ráksejtekre a 3.65 m. hosszúságú sugár a leghatékonyabb. 3.3 m.-től lejjebb és 3.7 m.-től feljebb való hullámhosszúságok már hatástalanok. Más kórfolyamatok természetesen más hullámhosszat igényelnek és az egyes baktériumtípusok is más és más hullámhossz hatására pusztulnak el.

— Nyilvánvaló, hogy az ultrarövid hullámok igazi therapiás értéke csak akkor fog kibontakozni, amikor ismeretessé válik, hogy mikor milyen hosszú hullámot adjunk. Emellett — akár a rádiónál — a hullámok pontos selekcióját is meg kell teremteni és ki kell figyelni, hogy mikor mily energiájú sugár van szükség s ezt az energiamentisítést hogyan egyszerűre-e, vagy elosztva, mely időközökben stb. célszerű a beteg szervezetbe bocsátani. Bár ezek végül is csak részletkérdések, mégis a részletkérdések megoldása nélkül ma aligha beszélhetünk arról, hogy az ultrarövid hullámokkal elintéződött a rák gyógykezelésének a kérdése, hogy a sebészi beavatkozás kimagasló értéke máris megdőlt volna.

— Még mielőtt a rák felé fordult volna a figyelem, ezekkel az ultrarövid hullámú sugarakkal már egyéb kóros folyamatok szempontjából igen szép eredményekről kaptunk hírt. Így különböző gyulladási folyamatok, zenyvedések, furunkulusok, karbunkulusok kezelésében nem egy esetben máris oly feltűnő gyógyulás következett be, amit más úton-módon egyelőre nem is tudtunk volna elérni.

Egy Maya-templom, amelyet csak két fehér ember láthatott.

1200 évvel ezelőtt építették Mexikóban a képünkön látható Maya-templomot, amelyet Clarence Hay és R. E. Merwin fedeztek fel az egyik mexikói őserdőben, 1912-ben. Akkoriban le is fényképezték. — de a templom azóta nyomtalanul eltűnt. Későbbi kutatók soha sem akadtak többé a nyomára. Képünkön a fényképfelvétele után készült gipsz-modell látszik, amelyet a newyorki történelmi múzeumban őriznek.

HIREK

Központi szerkesztőség, kiadóhivatal és előfizetés teljesítési helye
Oradea, Strada Regele Carol II. 6.
ELŐFIZETÉSI ÁRAK: Belföldön: Egész évre 800, félévre 400
 negyedévre 210, egy hónapra 70 lej.
 Magyarországon: Egész évre 50 P, félévre 25 P, negyedévre 15 P.
 Egyes szám ára 20 fillér, vasárnap és ünnepeken 24 fillér.
 Postakártyaképzési csekk számlánk száma: 80.037.
Telefon: 27.

Felelősszerkesztő: **PERÉDI GYÖRGY**
 Cluj-i szerkesztő: **dr. Sulyok István**
 Cluj, Piața Unirii 13. — Telefon 802.

Kéziratokat nem örzük meg és nem adunk vissza.
 Csak a választásbélyeges magánlevelekre válaszolunk.

Időjárás

Az Időjárás-kutató Intézet jelentése szerint, a következő 24 órára változó felhőzet, helyenkint, különösen északon zivataros esők és északon a hőmérséklet gyenge süllyedése várható.

Zürichi zárlat. Párizs 20.23, London 15.13, Newyork 304 háromnegyed, Brüsszel 51.57 fél, Milánó 25.15, Madrid 41.92 fél, Amsterdám 208, Berlin 123.10, Bécs — schilling 58.10, Szófia —, Prága 12.73, Varsó 57.80, Belgrád 700, Budapest —, București —.

Az ideai buza-termésünk 300 ezer vagon. București. Saját tud. A *Dimineața* jelentése szerint Románia ideai buza-termése háromszáz-ezer vagon. A tavalyi termésnél az ideai termés mennyiségben több, de minőségben gyengébb.

Prímiciák. A vulcani leánytelep alig hároméves egyházközsége már öt fiát állította az Isten szolgálatába. A jilvölgyi bányász nép hitének kivirágzatásaképpen vasárnap két szegény szülőktől származó levita mutatta be első szentmiséjét. Az első újmisést P. Zeller J. Florián szentferencendi áldozópap 9 órakor mondotta el első miséjét. Manuduktora Hoboth A. József hunedoarai főesperes, ünnepi szónoka pedig P. Trefan Timotheus mediási zárdafőnök volt. — Székely Ferenc erdélyi egyházmegyei újmisést 11 órakor primiciázott, akinek manuduktora szintén Hoboth főesperes, ünnepi szónoka pedig Korda Ferenc lonai plébános, szentszéki tanácsos volt, aki a vulcani egyházközségnek 21 évvel ezelőtt volt első újmisése.

Kiutasították Romániából Mikes Imre újságíró. București. Saját tud. A sziguranca kiutasította Bucurestiből és Magyarországra toloncoltatta Mikes Imre újságíró, a Brassói Lapok munkatársát és a budapesti Távirati Iroda bucaresti tudósítóját.

Hogyan állt bosszút egy párizsi színész a kritikusról? A Comédie Française egyik színésze teljesen szokatlan módon állt bosszút egy kritikusról, akire régóta haragudott. A színészt ugyanis meghívta előadóestére a brüsszeli rádió. Amidőn a művész már verseket szavalt a mikrofon előtt, egyszer csak hirtelen megezekkelt a szavaltat, belekiáltotta a kritikus teljes nevét a mikrofonba, hozzátéve, hogy „hozzá nem értő számar, hülye” és más efféléket. A műsoradás azonnal megszakadt, de a bosszu azért megtörtént. A színész a Comédie Française vezetősége, midőn a dolog tudomására jutott, elbocsátotta.

Negyvenmillió lei költséggel kanalizálják Sätmar. Saját tud. Két évtizeden fontos problémája van ennek a hatvan ezer lakosú városnak: a vízvezeték és a kanalizálás kérdése. Alig egy-néhány utcája van vízvezetékekkel ellátva és kanalizálva. A város vezetősége, hogy a kanalizálást megteremtse, érdekes tervet dolgozott ki. Kimondták a háztulajdonosok megadóztatását s ebből az illetékből évente egymillió és négyszáz-ezer leit akarnak bevenni, amiből a munkálatok egy-egy részét végeztetik el. Mivel a taxaszedés jövedelme nem elegendő, a technikai terveket is elkészítették, amelyet szintén jóváhagyott a legfelsőbb technikai hivatal. A háztulajdonosok azonban megfellebbezték a városi tanács határozatát a külön-csatornázási illeték ügyében, mert nem hajlandók kettős illetéket fizetni olyan kellékekért, amit nem is használhatnak. A határozat szerint ugyanis azok a háztulajdonosok is kötelesek az új illetéket megfizetni, akik abban az utcában laknak, ahol már megvan a csatorna s érette a csatorna-illetéket minden évben megfizették. A fellebbezéseket a járásbíróság fogja tárgyalni.

Nagy vizum- és vasuti kedvezmény a szegedi szabadtéri előadásokra. Budapestről jelentik: A szegedi szabadtéri előadásokra augusztus 3-18-ig háromnapos vizummentes utazási kedvezményt kapnak a külföldiek. Mindössze 2.50 pengő utalvánnyal kezelési díjat kell fizetni. Szegedre a szabadtéri előadások idején a határtól Szegedig 50 százalékos vasuti jegykedvezményt kapnak a külföldiek.

ASPIRIN

Lángokban áll Németország legnagyobb kólaajfinomítója. Baseltől jelentik: A város közelében lévő kólaajfinomító telepen tízezer négyzetméternyi terület lángokban áll. A lángok kétszáz méter magasságra csapnak fel, oltásra gondolni sem lehet. A borzalmas erejű tüzet öngyulladás okozta. A vastartályok szétrepesztett darabjai a környékbeli lakosságot is megebesítették.

Két mulatság Abrudon. Az abrudi római katolikus egyházközség nagy sikerrel tartotta meg hagyományos nyári mulatságát. Azután pedig az abrudi Oltáregyesület rendezett magas színvonalú műsoros estélyt szintén az ósrégi római katolikus templom sürgős ujráfodése javára rendeztetett. Az estély műsorán Sufilárszky Erzsike prólógót adott elő s egyszersmind a konferansz szerepét is betöltötte a tőle megszokott kedves-séggel. Az iskoláslányok gyönyörű élőképe után melodramát szavalt Radó Milica, nagy színészi tehetséget s drámai rátermettséget mutatva ki, zongorán kísérte Székely Vilmos petrillai plébános, zenetanár. Utána a felnőtt leányok különböző nemzetek női ruhaviseletét és táncait jele-nítették meg, pompás alkításban. Székely Vilmos saját szerzeményű műdalból énekelt a maga leheletfinom zongorakísérete mellett. Az előadást a közönség véget érni nem akaró viharos tapsal köszönte meg. Végül az apró iskolás gyermekek feledhetetlenül bájos balettje fejezte be az ünnepélyt.

Stavisky hagyatékából kétezer pár cipő és 49 ezer porcellántárgy kerül árverésre. Párizsból jelentik: A Stavisky-ügyben folytatott vizsgálatot befejezték s az összel kerül törvényszéki tárgyalásra. Az előkészített periratok 25.044 oldalt tesznek ki, 50 kötetben. A védelem az iratok lemasolásáért 22.539 frankot fizetett. A napokban fogják elárverezni Stavisky hagyatékát. Ez alkalommal 2000 pár cipő és papucs, 49.000 porcellán tárgy, 23 láda asztalnemű és 213 láda gyermekjáték kerül árverés alá.

Halálozás. Simleul-Silvaniein 84 éves korában meghalt özv. berei Bartha Endréné szül. felső-őri Farkas Vilma. A magas kort megért nagyasszony a régi Szilágyország egyik előkelő, nemes családjának nagy tisztelttel övezett tagja volt s kiváló szerepet töltött be a város római katolikus egyháztársadalmi életében, ennek egyik vezető egyénisége volt, épp úgy, mint leánya, dr. Nádudvary Jenőné sz. berei Bartha Vilma, aki jelenlegi elnöke a Római Katolikus Nőszövetségnek. A kiváló magyar nagyasszony halála általános részvételt keltett s különös játéka a sorsnak, hogy egyik — szintén magas kort elért — nőtestvére haláláról messze idegenből éppen akkor hozott a távirat hírt, amikor idehaza önmaga is az utolsókat sóhajtott. Halálát leányán kívül fia: berei Bartha András s az unokák s más nagyszámu rokonság gyászolja.

Oradeai placi árak. A Mezőgazdasági Kamara a terménypiac áraitól a következő hivatalos jelentést adta ki: Búza 340, rozs 220—230, tengeri 290—300, árpa 220—230, szóna 80—100, löhere-lucerna 100—150, szalma 35—40 lej. A kövérsertés ára a tegnapi hetipiacon 17—19 lej között mozgott.

Épül a világ legnagyobb rádióállomása. Az amerikai légügyi miniszterium a Hawaii-szigeteken, a Robinson történetéből ismert lakatlan moku-kaui tengerparton megkezdte a világ legnagyobb rádióállomásának építését az Amerikát Hawaii-val, Japánnal és Kínával összekötő repülővonal céljaira. Az állomáshoz négy óriási torony, egy rendkívül magas világítótorony, továbbá három hatalmas irányjelző és rádiófelvevőkészülék fog tartozni, gépei ezer kilowattot fejlesztenek és állandó rádióösszeköttetésben állnak majd az Amerika és a távoli Kelet között közlekedő óriási repülőgépekkel. Az alapzat ásása közben tízenkét emberi koponyát találtak, amit a babonás bensülött munkások szerencsétlenség előjelének vélték és ezért az igazgatóság más helyen kezdte meg az építkezést.

Kovács György után valószínűleg Tompa Béla is megvált az erdélyi szintársulattól. Ismeretes, hogy az utóbbi évek egyik legtehetségesebb és legszimpatikusabb prózai színésze, az erdélyi színpadokon edződött Kovács György, a budapesti Vigaszínházhoz szerződött. Most újabb veszteség éri az erdélyi színpadot, mert Kovács György után — úgy értesülünk — Tompa Béla a népszerű — és kiváló művész is végleg megvált a cluj-i társulattól. Jelenleg a Békéffy társulattal turnézik a kitérő művész, aki augusztus hó 7-én fiával együtt Pestre utazik, hogy Bárdos Arturral, a Belvárosi Színház direktorával megbeszélje annak a szerződéses ajánlatnak feltételeit, amelyet Bárdos tett a művésznek

Feljegyzések

Nincs jobb kávéház vagy nagyobb társas-kör, mely ne tartaná a l'illustration-t, az idestova 100 esztendő nagy francia folyóiratot. Ennek a díszes képeslapnak ideérkezett száma képpen és szóban jellemzi Franciaország két hatalmas politikai táborát: a különböző ligákba szervezett jobb- és baloldalt. Ezt az érdekes és részletes tájékoztatót ezekkel a sorokkal vezeti be:

„Minden egyébtől eltekintve a l'illustration nagy olvasottsága Franciaországon kívül, mint a külföldön legjobban elterjedt lapról van szó, kötelességévé teszi a tárgyilagosságot. Hűtlenné válna feladatához, melyet alapítása óta követ, ha a ma folyó francia életnek nem lenne hű tükré. Kétségtelen tény pedig az, hogy Franciaországban egyre nagyobb figyelmet vonnak magukra a különböző ligák, melyek egyre gyorsabban fejlődnek. Egymással harcban álló táborok ezek, melyek létjogosultságukat s egész erejüket éppen abból merítik, hogy szemben állanak egymással.”

Ha kívül élő franciákat érdeklí mindaz, ami valóban történik Franciaországban s ha erre igényt tarthatnak komoly lapok idegen olvasói is, mennyire inkább kellene ezt tudnia azoknak a magyaroknak, kiket kisebbségi sorukban nagyon is közvetlenül érint a magyar nemzeti állam belső életének, társadalmi és szellemi folyamatainak minden alakulása!

Nagy baj, hogy a tárgyilagos tájékoztatásnak ezt a kötelességét nagyon kevés teljesítik azok a budapesti lapok, melyek pedig épen a „tárgyilagosság” címén élvezik a szabad bejárás jövedelmező előnyét. Nemcsak baj, hanem egyúttal az egész magyar társadalmi szervezet egyik felette fájdalmas és káros tünete.

(Skin.)

Nemzetközi autót Londonból Istambulig. București. Saját tud. A külügyminiszteriumban szerdán délután tárgyalják a London—Bécs—Budapest—București—Istanbul közötti nemzetközi utvonal építését. Románia nézetét erre vonatkozólag a budapesti szeptember 15-i nemzetközi konferencián fogja közölni.

A sätmari ügyész nagyarányu csempészést leplezett le. Sätmar. Saját tud. Nagyméretű csempészésről érkezett jelentés a sätmari ügyészséghez. Erre dr. Vasváry Sándor főügyész Seimre utazott, ahol letartóztatást eszközölt és telefonutasítást küldött Sätmarra, hogy tartóztassák le Brach Juda és Henrik ottani kereskedőket. Ezután Baia-Marera utazott és letartóztatta Brach Simon kereskedőt. Az a gyanu merült fel, hogy a letartóztatottak aranycsempészésben is részesek.

Könyvek,

amelyeket olvasni kell!

- Semmelweis: Az anyák megmentője Lei 54.—
- Dr. Kármán Samu: Csecsemőtaplálás és taplálkozási zavarok „ 62.—
- Dr. Müller: A meghűléses betegségek megelőzése a csecsemőkortól az agzkorig „ 40.—
- Dr. Izsák: Az idült székrekedés orvoslása „ 100.—
- Dr. Földes: Mit kell tudni a méhrákról „ 40.—
- Dr. Verebely: A rákbetegség „ 28.—
- Bucsanýi: Ereimzesesedés gyógyítása „ 50.—
- Bucsanýi: Természetes gyógymód és taplálkozás „ 130.—
- Lukács: Hogyan éljen a vesebajos ember? „ 85.—
- Lukács: Az elhízás és soványító gyógyeljárások „ 85.—
- Dr. Ehrenfeld: A szépítő sebészetről „ 100.—
- Dr. Nyiró: Az öngyilkos „ 90.—
- Dr. Horvay: A cukorbeteg kosztja „ 85.—
- Stekel: A fejfájás, migrén és egyéb ideges fájalmak „ 100.—
- Dr. Hézsár: Atöröklés mint végzet „ 160.—
- Dr. Engländer: Ischiás és derékfájás „ 60.—
- Dr. Puder Sándor: „Állapota ki-elégítő” „ 58.—
- Gergő Endre: Gyakorlati életből-csészés. Az öntudatos élet és a boldogulás utja „ 85.—

Kapható az ERDÉLYI LAPOK könyvosztályánál.

Megkezdtek a sátmari sugárút kivágását. Saját tud. Jelentettük, hogy a városrendezési tervvel kapcsolatban a város vezetősége elhatározta, hogy tizenkétmillió lei költséggel sugárutat létesít, amely egészen meg fogja változtatni a város mai képét. A sugárút a városháza mellett szelne át a római katolikus püspökség kertjét és az épülő megyeházával szemben, a vasúti állomáshoz haladó utcát kötné össze a főterrel. A püspöki kert szétdarabolásán kívül két emeletes házat is le kell rombolni, ami elé akadályokat gördítenek a tulajdonosok. Kedden délelőtt a kőművesek serege lepte el a püspöki kert kőfalát és a gazdasági épületeket és hozzáfogtak a falak lebontásához. A sugárút megnyitása így tehát valósággá vált. Itt lesz a modern üzletsor és az üzleti élet súlypontja ide tevődik át. Az ősz folyamán már fel is építik az első kétemeletes palotát.

Most magasabb árakat fizetek ezüstért, briliánsért, aranyért 80, 90, 100 leit grm.-ként

HERBST óra-, ékszeráruház
Oradea, Reg. Ferdinand 5.

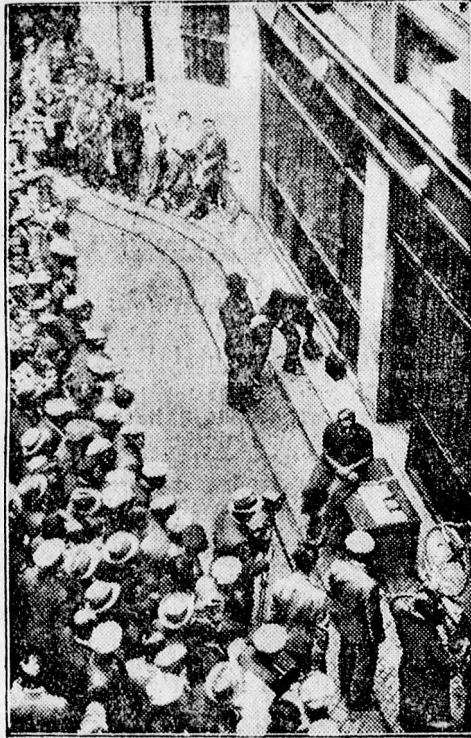
A rendőrfőnök, mint betörő. Stockholmból jelentik: A göteborgi rendőrfőnök egész eredeti módját választotta a betörők elleni küzdelemnek, amelynek során egyes propagandát csinált a lakásbiztosítások érdekében is. Ha ideje engedi, ő maga is elkövet kisebb betöréseket. Ezt oly módon csinálja, hogy meglátogatja barátai házat és kipróbálja ügyességét. Kinyitja észrevétlenül alkulcsával a ház ajtajának lakatját és behatol a lakásba. Ha ilyenkor a házigazda ijedten revolvert ránt elő, a rendőrfőnök mosolyogva nyugtatja meg barátját. — Kedves barátom — szól hozzá — a maga ajtaján nagyon rossz záruk vannak, amelyeket én egy zsebkéssel fel tudok nyitni. Jó lesz, ha új zárral látja el lakásának ajtajait. Az ötletes rendőrfőnök azon a véleményen van, hogy még ezen a módon is segítségére kell lennie polgártársainak a betörők munkájának megnehezítésénél. A göteborgiak körében nagy népszerűségnek örvend a rendőrfőnök aki szabad óráiban albetörőnek csapott fel, hogy ily módon eredményesebben harcolhasson az igazi betörők ellen.

Fiatalkalmazottak százezer lei értékű árut loptak egy papirkereskedésből. Timisoara. Saját tud. Sziklai József lugoji papirnagykereskedő és nyomdatulajdonos már mintegy évvel ezelőtt feljelentést tett, hogy ismeretlen tettesek ügylathoz időközönként meglópták, úgyhogy százezer leire tehető a kára. Már annakidején több alkalmazott ellen irányult a gyanu, csak nem lehetett senkire semmit rábizonyítani. A lugoji rendőrség most aztán mégis kinyomozta a tetteseket. Bokor György tizenhét éves segéd két kiskorú alkalmazottal együtt, rendszeresen lopkodták a raktárt. Ejnek idején hatoltak be alkulcsal s elvittek mindenféle árut. Vagy ötszáz drága töltőtollat, hegybetétes ceruzákat, könyveket, írószereket. Természetesen potom áron adtak mindenem tul. Most is vagy harminc töltőtollat találtak náluk. A nyomozás befejeztével az ügyészségnek adják át a hűtlen alkalmazottakat.

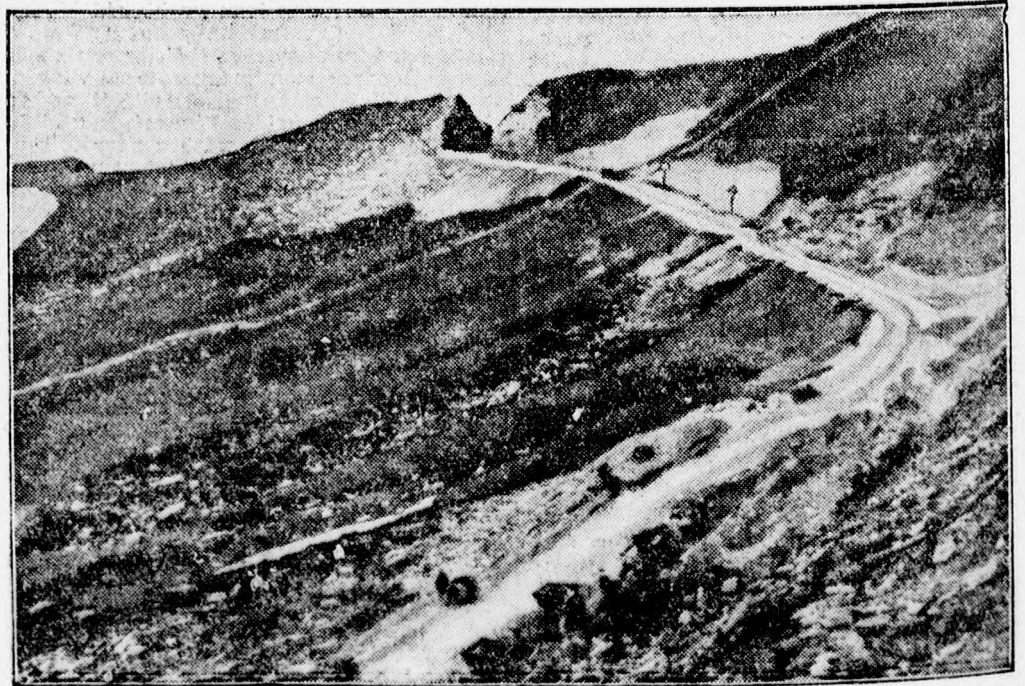
Vagyon a dobban. Frankfurtból jelentik: Egy iftteni zenekar alkalmi vétel során egy dobot vásárolt igen olcsó áron. A régi dob mindenestre javításra szorult és ezzel a munkával egy fiatal zenészt bízták meg. Az hozzá is látott a borjúbőr lefejtéséhez, de a legnagyobb meglepetésre hatalmas zacskót talált a dobban. A zacskó tele volt amerikai bankjegyekkel. Kiderült, hogy kétezer dollár van a zacskóban, amely megmagyarázhatatlan módon került a dobba. A fiatal zenész azt hitte, hogy a dollárok már nem jők és kikerültek a forgalomból. Nem is közölte az esetet a főnökével és este a vacsoránál a vendéglőben tréfálkozva szétosztotta a dollárokat, úgyhogy alig néhány maradt csak birtokában. De azok is, akik megkapták a dollárokat ugyancsak elajándékozták, elszórták és érdekes módon egyiknek sem jutott eszébe, hogy a bankjegyeket megvizsgáltsa: jök-e azok. Az egyik vendég azonban, aki ugyancsak kapott néhány bankjegyet, másnap csupa kíváncsiságból bement a birodalmi bank egyik fiókjába és be akarta váltani az egyik százdolláros bankjegyet. Majdnem elájult a meglepetéstől, amikor a bankban szó nélkül elfogadták a pénzt, kifizették érte a megfelelő márkamennyiséget és közben figyelmeztették, hogy akinek devizája van, az köteles azt bejelenteni. A fiatal zenész menyasszonya is próbát csinált, inkább szórakozásból néhány „értéktelen” bankjeggyel a frankfurti városi bankban és ott is elfogadták. A fiatal zenész erre kétségbeesett hajsztát indított könnyelműen elosztogatott dollárjai után, amelyek valóságos vagyont jelentenek. Azt még nem tudták felderíteni, hogy a dolláros zacskó miképp kerülhetett a dobba. Az látszik legvalószínűbbnek, hogy a dob valaha a háboruban egy amerikai katonáé volt, aki a nyugati fronton küzdött. Az amerikai katona nyilván elasett a fronton, a dob egy német katona birtokába került és így jutott végül a frankfurti zenekarhoz, illetve a fiatal zenészhez, aki csaknem szerencsét csinált vele.

Hazatoncolását kérte egy orosz hadifogoly. Marghita. Saját tud. Oroszországból hivatalos átirat érkezett az itteni polgármesteri hivatalhoz, amelyben az egyik kaukázusi szovjetkormányoság arról érdeklődik, hogy az ott tartózkodó Kopecska Gyula zenésznek meg van-e az itteni illetősége, miután azzal a kéréssel fordult az orosz hatóságokhoz, hogy toncolják vissza hazájába. A zenész marghitai hozzátartozói nemrégiben levelet kaptak Kopecskától, amelyben részletesen leírja, miért óhajt hazajönni. Oroszország — írja — csak a kommunista párt kevés számú tagjai számára paradicsom, de a lakosság óriási tömege a legnagyobb nyomorban él. Ehez és nyomorgunk itt, a legnagyobb bőségben, a Kaukázusban, mert a termés nagyrészt be kell szolgáltatnunk. Minden próbálkozást, amit helyzetünk javítása érdekében teszünk, a legnagyobb kegyetlenséggel folytatnak el. Tudom, hogy otthon is nehéz a helyzet, munkanélküliség van s gondokkal, bajokkal élnek az emberek, de az itteni állapotokat már nem bírom tovább, ezért készülök hazára. — Kopecska megnősült a fogságban s két gyermeke is született. Ezeket is magával hozza. A román hatóságok nem gördítenek akadályokat hazatérése elé.

Megszüntetik az ovari határállomást. Sätmar. Saját tud. A prefekturán az illetékes hatóságok értekezletet tartottak és elhatározták, hogy az ovari határállomást megszüntetik. Kimondták továbbá azt is, hogy a földműveseknek ismét fényképes igazolványt adnak, ami a határon való szabad átkelést fogja biztosítani, de a városba ezzel bejönni nem szabad. Azok is kaphak ilyen igazolványt, akiknek a határmentén van a földjük.

Minden városban nagy érdeklődéssel várják és fogadják a „Tour de France” kerékpárosait.

Elkészült Európa legmagasabb hegyútja a Glockneren keresztül.

* **Ha az arcszine fakó, szürkésárga és tekintete bágyadt, ha szomorú, hangulata nyomott és nehéz álmok gyöttrik, ha a bél tulságos rothadási folyamatai, gyomorfájás és epepangás ki- nozzák, olyankor tanácsos néhány napon át reggel éhgyomorral egy-egy pohár természetes „Ferenc József” keserűvizet innia. Az orvosok azért rendelik már régóta a Ferenc József vizet oly gyakran, mert ez a rosszulletet okát rendszerint gyorsan megszünteti és az egész szervezetet felfrissíti.**

Szovjetlobogó svéd hadihajókon. A vörös propaganda, ugylatszük, ismét föllángolt Svédországban. Stockholmi jelentés szerint a flotta néhány hajóján ismeretlen tettesek az éjszaka leple alatt kitűzték a szovjet sárlós és kalapácsos vörös lobogóját. A hivatalos körök szerint éretlen csinyről van szó, a szomszédos országokban viszont komolyabban itélik meg a helyzetet és attól tartanak, hogy a kommunista propaganda beférkőzött a svéd haditengerészethez.

Pályázatot hirdetnek az aradi református lelkészi állásra. Aradról jelentik: A régen vajdó aradi református lelkészválasztás ügye újabb fordulathoz jutott. Mint ismeretes, az egyházkerületi bíróság néhány héttel ezelőtt kimondott jogerős ítéletben helybenhagyta az emlékeztetés aradi lelkészválasztás megsemmisítését és Nagy Zoltánt kizárta a következő választásból. Ez természetesen új helyzet elé állította az aradi református egyház presbiteriumát, annál is inkább, mert időközben Balajthy Jenő episcopai lelkész, a kisebbségben maradt pályázó is bejelentette, hogy nem óhajtja elnyerni az aradi parókiát. A salontai esperesi hivatal néhány nap előtt hivatalos leiratot küldött az aradi egyházközösséghez, hogy nyilatkozzék: meghívás, vagypedig pályázat útján óhajtja-e betölteni az aradi lelkészi állást. A presbiterium kedden 18 szavazattal 13 ellenében kimondotta, hogy pályázat, illetve választás útján óhajtja betölteni az aradi lelkészi állást. Miután a szükséges formaszabályok legalább két hónapot vesznek igénybe, ósznél hamarabb új választásra nem kerül sor. Ebben a választásban az egyházkerületi bíróság ítélete következtében Nagy Zoltán nem vehet részt.

Trombitált a „halott”. Athénből jelentik a következő hihetetlenül hangzó történetet: A görög főváros közelében Varida községben meghalt egy földműves. Amikor a temetési menet a temető kapujába ért, hirtelen felpattant a koporsó teteje és a halott kiugrott a gyászolók közé. A menetben iszonyu pánik tört ki. Hanyatt-homlok menekültek az emberek. A „halott” azonban nem elégedett meg ezzel, hanem odarohant a rezesbandához, egyik zenész kezéből kirántotta a trombitát és teli tüdővel fujni kezdte rajta a gyászindulót. Erre aztán a zenészek is szétszaladtak, úgyhogy a földműves egyedül maradt a koporsóval az uton. Amikor végigtrombitálta az indulót, elhajította a hangszert és visszafeküdt a koporsóba. Amikor órákkal később néhány elszánt falubeli mégis odamerészkedett, látták, hogy a földműves most már valóban meghalt.

Szeckesztői üzenetek

„Példányonkénti olvasó”. Kérdezett Jávort Béla pontos címe: J. B. București, Str. Matei Basarab 10. Azonban július 15-től szabadságon van s nem tartózkodik a lakásán.

Az amerikai „Ördög-sziget”, ahol a világ legveszedelmesebb gonosztevőit tartják zár alatt

Sehol a világon nincs annyi büntény, rablás, gyilkosság, mint sajnos az Egyesült Államok területén. A statisztikai kimutatás szerint ugyanis az Egyesült Államokban a büntények száma évenként 46-szor nagyobb, mint egész Európában. Az elmúlt években ez a szám még jobban növekedett és a gangszterek valóságos terrorizálták egész Amerikát. A szövetségi kormány ezért elhatározta, hogy irtó háborút kezd a rakéterek, gangszterek és a jól megszervezett alvilág ellen. S így indult meg a „new civil war”, az új polgárháború, melynek célja kiirtani a gonosztevőket és helyreállítani a közbiztonságot az Egyesült Államok minden területén. E célból a Lindbergh bébi elrablása óta megalakult Washingtonban az angolországi Scotland Yard mintájára a „Bureau of Criminal Investigation”, a bűnyomozó osztály, melyben 400 képzett detektív kizárólag a nagyobb büntények kinyomozásával foglalkozik.

Azonban bármily ügyesen és eredményesen is dolgoznak a szövetségi kormány emberei, a „public enemies”, a közellenészet — a notórius gonosztevőket még mindig nem sikerült kiirtaniok. Kiderült ugyanis, hogy ezek ellopásuk dacára az amerikai börtönökben nincsenek biztos zár alatt s gyakran vagy maguk, vagy cinkostársaik segítségével megszöknek a börtönből. Így szökött meg nemrég Dillinger, a hírhedt bankrabló, aki a börtönből való szökése után nyolc ember életét oltotta ki, számtalan bankot kirabolt és hónapokon keresztül tartotta rettegésben St. Paul és Chicago környékét, míg egy rendőrgolyó le nem terítette. S na talán egyes rabok nem tudnak megszökni, vagy időközben kiszabadulni a börtönökből, nagyon gyakran megeskik, hogy a vasrács mögül irányítják alvilági üzemeiket, mint ahogy azt Al Capone tette, aki állandó összeköttetést tartott fenn az atlantai fogházból chicagói gangsztereivel.

Szükség volt tehát egy olyan helyre, ahol a megrögzött és veszedelmes gonosztevők teljesen elzárva legyenek a világtól és ahonnan a szökés vagy szöktetés lehetetlen legyen számukra. Így született meg a legújabb, a legmodernebb, de egyúttal a legszigorúbb amerikai fegyház a san-franciscói öbölben lévő Alcatraz szigeten, melyet méltán az amerikai „Ördög szigetnek” neveznek, mert hisz az új világ desperádóit száműzik ide.

Ahonnán nem lehet elszökni

A régi katonai börtönt alakították át erre a célra; e régi, terméskőből épült fegyház a 130 láb magas sziklazátony valóságos, bevehetetlen középkori fellegvárhoz hasonlít, melyről csak a felvonóhid hiányzik. Ehelyett otromba nagy vaskapu áll annak közepén, melyre bátran rá lehetne írni azt, amit Dante a pokol kapujára írt: „Hagyjátok fel itt minden reményvel...”, mert kiszabadulni innen — a lehetlenséggel határos. A főkapu mögött ugyanis még három más vaskapu van, melyeket csak egymásután lehet nyitni, ha be- vagy kilépnek rajtuk. Minden egyes kapu nyitására két-két óra szükséges. Az örök golyóálló üvegablakon keresztül látják egymást és mikrofon segítségével beszélnek egymással.

Ép ily gondosan vannak elzárva külön cellákban a rabok is. A cellák 5 láb magasak és 9 láb hosszúak. Berendezésük a lehető legegyszerűbb: vaságy (melyet rappal a falba illesztettek) mosdó és klozet. Továbbá egy kis asztalka, melyen néhány könyv, írószer és levélpapír található. A leveleket azonban nem kézbesítik a raboknak, éppen így az általuk írt leveleket sem továbbítják, csak rövid tartalmukat írják át, nehogy kode vagy más titkos jelek útján érintkezzenek a külvilággal. Napközben a rabok a közös műhelyekben dolgoznak, de sem itt, sem a szabad idő alatt midőn az udvaron sétálnak, egymással nem érintkezhetnek. Az ebédlőben és folyosókon több helyütt tűzoltó-

készülékhez hasonló könnygázbombatartályok vannak elhelyezve, melyeket az örök egy gombnyomással azonnal működésbe hozhatnak. Az örök teljesen fegyver nélkül járnak a rabok között, de a folyosók végén, vastag páncél rács mögött fegyveres örök állanak, akikhez a rabok nem férkőzhetnek. Ők bármily pillanatban villanykapcsolókkal lezárhatják vagy megnyithatják az összes ajtókat. Az összes börtönörök kivétel nélkül mind atlétatermetűek, a legtöbb közülük boxoló, birkózó, vagy céllövőhajnok és a legjobb referenciákkal kell rendelkezniük, hogy a világ legveszedelmesebb gonosztevőit reájuk bízassák.

Látogató csak a washingtoni állami főügyész engedélye alapján léphet a fegyházba. Azonban minden látogatót, még az öröket és egyéb hivatalos személyeket is, akik a fegyházba jönnek, a belépés alkalmával átvizsgálják. A vizsgálat villanyos detektortal történik, melynek mágnes nemcsak a pisztolyt, kést, ráspolyt, hanem még a legkisebb vasdarabot is felfedi. A látogatók csak egy golyómen-

tes üvegablakocsán keresztül beszélhetnek a rabokkal s ennek nyílása oly kicsiny, hogy semmiféle idegen tárgyat nem lehet becsémpézni azon.

Mind e szigorú óvintézkedések arra valók, hogy a rabok szökését, szöktetését megakadályozzák. Ha ennek dacára egy rabnak mégis sikerülne egerutat nyernie, nemsok haszna volna belőle, mert vagy a köfalon álló örök gépfegyverének esne áldozatul, vagy a magas sziklazátonyon zúzná halálra magát. Rablásadás esetén a san-franciscói rendőrség segítségét kérhetik telefonon az örök, akik rövid idő alatt elérhetik gyorsjáratú cirkálóikkal az öböl túlsó részén lévő szigetet. S ha a rabok, vagy külső cinkosaik esetleg elválnak a telefonhálózatok, akkor a börtön tornyában lévő ör rádióon kérhet segítséget.

Jelenleg 200 rab van elzárva az Alcatraz-szigeten. Ezek között van Al Capone, a hírhedt chicagói bottleger, George Kelly, a gépfegyveres rablóvezér, aki 200.000 dollár váltásdíjjal csalt ki az elrabolt milliomos Charles F. Urschel hozzátartozóitól. Itt van John Stadig, a világ legügyesebb pénzhamisítója, Whitey Lewis, a vakmerő postarabló, George Kerr, a vad nyugat rettegett cowboy banditája és sokan mások, akiknek nevét csak a fegyház szigorú és hallgatag igazgatója James A. Johnston tudja. Nemrég még mindannyian a közrend és közbiztonság rettegett ellenségei voltak, de ma már, mint vérszomjas fenevadak a biztos ketreche vannak elzárva...

SPORT

A bécsi Hakoah legyőzte Oradea válogatottját Hakoah—Városi válogatott 4:3 (2:1)

Kedden délután hosszú idő után ismét pályára lépett az oradeai válogatott. Ellenfele a bécsi Hakoah csapata volt. Izzalmas és változatos játék után a városi válogatott vereséget szenvedett.

Mérkőzés előtt nem irtunk semmit, de most meg kell hogy kérdezzük, mi szükség volt erre a találkozóra. Miért kellett egy klubcsapat ellen Oradea reprezentatív csapatát kiállítani. Nem mintha lebecsülnék a bécsiek játéktudását, de amikor egy klubcsapat (a CAO—NAC) már Oradeán legyőzte a Hakoah-t, nem lett volna szabad ilyen kétséges kimenetelű meccset lekötni a Districtnek. Figyelembe kellett volna venni azt is, hogy a zöld-fehérek játékosai 5 nap alatt 3 mérkőzést játszanak s így nem tudják teljes tudásukat kifejteni. Az a név, hogy „Oradea városi válogatottja”, egy márka és most az eddigi nimbuszt alaposan megtépték.

Ki ezért a felelős?

Pop Valér bíró sippelére álltak fel kezdéshez a csapatok:

Hakoah: Kerkai — Donnenfeld, Weisz —

Sparta — Juventus 2:0 (1:0)

Prágából jelentik: Kedden délután tartották meg Prágában a Sparta és a olasz bajnok Juventus közötti KK mérkőzést, amelyet a Sparta biztos fölényben, nagygyerű erőbeosztással nyert. Már az első félidőben kiütöközt az otthonában játszó és tempóbiróbb Sparta fölénye, azonban az olasz védelem, élén Montival egészen a 43-ik percig vitézül állja az ostromot. Két perccel a szünet előtt Janisek átkigyózik a védelmen és megszerzi az első gólt.

Szünet után újra a Sparta a kezdeményező, azonban most már az olasz csapat is feljön, de a prágai védelem szilárdan áll helyén és sorra veri vissza a támadásokat. A 16-ik percben Monti a tizenhatoson belül durván elkaszálja a Sparta centerét, amiért az osztrák Beranek habozás nélkül 11-est ad. Janisek áll a labdának és beállítja a végeredményt. A gól után Monti megsérti a bírót, amiért a kiállítás sorsára jut. A tíz emberre lecsökkent olasz csapat most már csak a védekezésre törekszik és sikerül is megóvni kapuját a további góloktól. A második meccs a két csapat között vasárnap lesz Torinóban.

Breitfeld, Stross, Platschek — Ehrlich II, Zwiebel, Ehrlich I, Mausner, Schindler.

Oradea: Pülök — Barta, Dombi — Pintye, Juhász, Szőke — Boksa, Kovács, Barátky, Bodola, Kocsis.

Szép játékot látunk az első félidőben, mindkét csapat veszélyesen támad. Juhász góljára Donnenfeld és Schindler válaszol. Szünet után Boksa helyett Mosko, Barta helyett Szabó áll be. Barátky kiegyenlít. Mosko pedig vezetést is szerez. Lassanként eldurvul a játék. Szőket lerugják, Spielmann jön be helyette, Mausner egyenlít, Schindler gólja pedig eldönti a mérkőzést.

A Hakoah ismét szépen játszott, a bécsi iskola meglátszik rajtuk, adogatásaik pontosak, minden támadásukon meglátszik az ész, az előre meg gondoltság. Ezzel szemben a városi válogatott nem tudta megérteni egymást. A főhiba azonban ott volt, hogy Bodola és Kovács fáradtak voltak és így fele annyit sem dolgoztak, mint máskor szoktak. Barátky pedig nagyon „kimélte magát”. Pop Valér kisebb hibáktól eltekintve, jól vezette a mérkőzést.

Spanyol és francia uszómérkőzés, Barcelonában 7:7 arányban döntetlenül végződött a spanyol-francia uszómérkőzés. A 4x200 méteres stafétát a franciák nyerték 9.57.3 mp. alatt. Az 5x50 méteres stafétában a spanyolok győztek 2.23.1 mp. alatt. Vízpolóban 2:2 (1:0) arányban döntetlenül végeztek.

Új távolugró Európa-rekord. Vasárnap Darmstadtban Leichum 769 cm-re javította Long 765-ös német távolugró rekordját. Leichum beállította a legjobb európai eredményt.

Pelle István megnősül. Pelle István, Magyarország kétszeres olimpiai tornászvilágbajnoka megnősül. Augusztus 3-án egyik budapesti postafőtisztviselő leányának esküszik örök hűséget. Esküvéje után a Gyilkos-tóhoz megy nászutra.

Gróftól sokat várnak a berlini olimpián. A német-magyar uszómérkőzés hőse Gróf Odón kaposvári diák volt, aki iskoláit elvégezve, most került az UTE-ba. Grófnak ez volt első nemzetközi mérkőzése és győzelme. Vezetőinek véleménye szerint erőteljes tempója és gyönyörű stílusa van.

Kolping—Sticla mérkőzés. Junius 21-én Padurea-Neagran a Kolpingforrás szentelésével kapcsolatosan Kolping—Sticla mérkőzés lesz, délután fél 7 órakor az üveggyár mellett fekvő havasi réten.

enetek

Kérdezett Jávor István, Str. Matei Bărbulescu szabadságon van

sztül.

KÖZGAZDASÁG

Napok óta nem vállalnak őrlést a bánsági közép- és kismalmok

Timisoara. A Bánságban a közép- és kismalmok leállították üzemüket és már napok óta nem őrlnek. A minisztérium ugyanis még nem állapította meg, hogy a hatvanhárom megyebeli malom közül, amelyek a hivatalos lapban kereskedelmi malmoknak lettek minősítve, melyeket minősítenek át vámörlési malmoknak. Az átminősítést negyvenhét malom kérte. A prefektúra továbbította a kérvényeket, azonban a földművelésügyi minisztérium bővebb adatokat kért s a gabonaértékesítési bizottság véleményezését, minden egyes kérvényre vonatkozóan. **Jonescu Gyula** dr. szubprefektus erre egybehívta a bizottságot s meghívta a földművelési és kereskedelmi kamara, az ipari felügyelőség, a pénzügyigazgatóság, a szövetségek és a bánsági kis- és középalmok szövetségének megbízottait is, hogy meg-

állapítsák, milyen malmok minősíthetők át tisztára vámörlési malmokká, amelyek tehát az új speciáltszámot nem fizetik. Érdekes, hogy a malomszövetség egy távirati értesítésre hivatkozott, amelyet a földművelésügyi minisztériumtól kapott s amely szerint már a kérvény beadása pillanatában átminősülnek az illető malmok. Ezzel szemben a pénzügyigazgatóság azt a felfogást képviseli, hogy ameddig valamely malom nincsen kifejezetten vámörlési malomnak elismerve, addig annak a külön illetéket meg kell fizetnie. A gyűlésből küldöncöt menesztettek Bucurestibe, a bizottság véleményes beadványával. A gazdák körében nagy a nyugtalanság, hogy nem őrltetnek. A kis- és középalmok azonban július 11-e óta nem őrlnek s amíg a helyzet tisztázatlan, nem is indítják meg üzemüket.

A vetések állása és a mezőgazdaság állapota Magyarországon

Budapestről jelentik: Július 6-án adta ki a m. kir. földművelésügyi minisztérium a július 2-iki állapotot feltüntető mezőgazdasági helyzetjelentését. Eszerint a legutóbbi jelentés közzététele óta eltelt két hét időjárását eleinte kissé alacsony, majd napokon át szokatlanul magas hőmérséklet, egypár napon pedig páratlanul álló hőség és csaknem az egész ország területén nagy szárazság jellemzi. A nappali felmelegedés eleinte csak mérsékelt volt; később rekord értékeket ért el. Az éjszakai lehűlések eleinte egy-két napon kissé erősek, később gyengék, vagy mérsékelték voltak. A csapadék mennyisége mindenütt az átlagon alul maradt, sőt a Dunántúl túlnyomó részében az átlag felé, az Alföld és Felvidék nagyobb részében pedig egy negyedét sem érte el és úgy időbeli, mint térbeli megoszlása igen kedvezőtlen volt.

A repcét learatták, cséplését részben már befejezték. A termés általában közepes. A repcével bevetett terület előzetes adatok szerint 26.471 kat. hold, amelyen kat. holdonként átlag 3.87 q, összesen 102.487 q termés várható. A múlt évben 21.853 kat. holdon átlag 3.80 q, összesen 83.042 q repce termelt. A várható termés tehát 19.445 q-val több.

A búza aratása országszerte folyik. Kalásza általában nagy, szára közepes magasságú. Az utóbbi hosszantartó szárazság az érést általában siettetette. A későn vetett, továbbá a fagy által károsodott búzában, valamint a lapos fekvésű és a szárazabb területeken a szemek sok helyen megszorultak. A kedvezőbb fekvésű, valamint a szikesebb talajokon a búza hamarabb értek be s itt a szemek fejlettsége kielégítő. A búza terméskilátásai országos átlagban közepesnek mondhatók. Az előzetes adatok szerint a búzával bevetett terület 2.816.377 kat. hold, ezen a területen kat. holdanként országos átlagban 7.19 q, összesen 20.258.165 q búzatermés várható. A múlt évben 2.671.265 kat. holdon átlag 6.00 q, összesen 17.612.468 q búza termelt. A várható búzatermés tehát mintegy 2.615.700 q-val több.

A zab aratását kihozta, a szemek általában kielégítően fejlődtek. Legjobb helyen sűrű és közepes magasságú. A hosszantartó nagy meleg miatt helyenként kényszerérés észlelhető. Előzetes adatok szerint a zabbal bevetett terület 333.839 kat. hold, ezen a területen kat. holdanként országos átlagban 6.31 q, összesen pedig 2.103.328 q zabtermés várható. A múlt évben 388.395 kat. hold learatott területen kat. holdanként 6.68 q, összesen 2.593.619 q zab termelt. A folyó évi várható zabtermésünk tehát mintegy 140.300 q-val kevesebb.

A rozs aratását kevés kivétellel mindenütt megkezdték. Kalásza többnyire hosszú; helyenként a kalászkok végei üresek. A tavaszi fagyok következtében sok az ablakos kalász. A rozs

szára túlnyomórésztben közepmagasságú. A nagy melegek következtében sok helyen kényszerítés állott be; főképpen a fagykárt szenvedett területeken, a laposabb fekvésű és süleves talajokon a szemek apadtak. A rozsról közepes termés várható. Előzetes adatok szerint a rozs vetésterülete 1.088.444 kat. hold. Ezen a területen kat. holdanként országos átlagban 6.53 q, összesen pedig 7.105.705 q rozstermés várható. A múlt évben 1.115.238 kat. holdon kat. holdanként 5.55 q, összesen 6.192.984 q rozs termelt. A várható rozstermésünk tehát mintegy 913.700 q-val több.

Az őszi árpa aratását túlnyomórésztben befejezték, sok helyen már cséplését is befejezték. Minősége általában közepes. A tavaszi árpa rohamosan ér, vágását több helyen már megkezdték. A késői vetések legnagyobb részében a szemek megszorultak. A szalmatermés közepesnek mondható. Előzetes adatok szerint az árpával bevetett terület 830.828 kat. hold, ezen a területen kat. holdanként országos átlagban 7.33 q, összesen pedig 6.092.943 q árpatermés várható. A múlt évben 830.163 kat. hold learatott területen kat. holdanként 6.55 q, összesen 5.439.400 q árpa termelt. A folyó évi várható árpatermésünk tehát mintegy 653.500 q-val több.

A kukorica a szárazságot eddig elég jól bírta. Levelei szép zöldszínűek. Szára kielégítő vastagságú. Címerét tolja; a korai fajtáknál a csöközpödés megindult. Kapálását a legtöbb helyen befejezték. A szárazságban a levelek helyenként kezdenek sodródni. Elvértve a drótféreg károsítja.

Aratóhirdetések

Lakás

Kiadó
kertes házban 2 szoba, alkoves fürdő- és előszoba lakás aug. 1-re. Oradea J. Ciordas No. 38.

Kiadó
egy 3 szoba, 1 előszoba, fürdőszoba és mellékhelyiségekből álló magánház. Oradea, Titulescu-utca 8. sz., aug. 1-től. Értekezni ugyanott.

Csinosan
butorozott, tiszta utcai szoba kiadó. Str. Xenopol No. 13.

Kiadó
egy szoba, fürdő- és előszobával, konyhával és kamarával augusztus 1-re. Oradea, Str. Plevnei No. 9.

Kiadó
csinosan butorozott szoba, azonnalra is. Oradea, Str. Alexandri No. 21.

Szilvánhoz
közel butorozott szoba kiadó. Oradea, Strada Barierii 5.

Két utcai szoba,
előszobával, konyha, mosóház, pince, stb. Oradea, Str. Mihail Sorbul 11.

Különféle

Elveszett
egy barna toroktagító gumicső, Str. Ingustă utcától Str. Academiei utcáig. Megtaláló adja a Szent József szanatorium portásához.

Bejáró főzőnőnek
vagy mindeneképpen ajánljuk jobb nő. Cím: Oradea, Str. Duca 10. Ujvarban jobbra

Egyetemi hallgató
tanítást avagy ügyvédnél helyettesítést vállal. Gépirni tud. Str. A. Lazar 11. Juricskay

Oktatás

Láposy Zeneiskola
hegedű, zongora és zeneelméleti tanszakkal. Oradea Str. Simeon Stefan No. 20.

Adás-vétel

Veszek
mindenféle könyveket, üvegfelét, papirokat és bármilyen tárgyakat. Laphívásra házhoz megyek. Cím: Klein Dezső, Str. Budai Deleán No. 2.

Használt
különféle butorok és egy üstház üsttel eladó. Oradea, Strada Aurel Vlaicu No. 31.

Kisebb szülő
házzal, gyümölcsösrel és terméssel együtt eladó. Oradea, Strada Bratianu 27.

Alkalmazás

Intelligens nő
házmesternői állást keres. Vidékre is el. megy. Oradea, Strada Bratianu No. 50.

Asztalos tanuló
fizetéssel felvétetik. Str. Hasdeu 11.

Egy ügyes fiú
tanulónak felvétetik. Joo Lajos fűszerüzletében. Str. Tace Jonescu.

Jól főző mindenest
keresek. Parcul Carmen Sylva No. 20.

Vasalónő
állandó munkára és tanulóleány felvétetik. „Mercur” festő, Oradea, Calea Victoriei 1.

Házvezetőnőnek,
menne helyben vagy vidéken özv. Burikné, Oradea, Piata Mihail Viteazul 6. szám laci-konyha.

Kifutót
felvesz Andras Gusztáv, Oradea, Strada Pasteur No. 53.

Házvezetőnő
keres, Plébania, Foeni, jud. Sălaj. Ajánlatok az illetékes plébanos ajánlólevelével kéretnek küldeni fenti címre

Idősebb nő
takarításért lakást keres, esetleg bármilyen állást vállal. Megkereséseket a kiadó továbbítja.

Angol asszonyok a gyermekkosci mellett is gyakorolják a célbáloást.